Nyíri Attila

Versfordítások

(német nyelvterület)

Abend

Goldgewölk und Nachtgewölke
Regenmüde still vereint!
Also lächelt eine welke
Seele, die sich satt geweint.

Doch die Sonne sinkt und ziehet
Nieder alle eitle Pracht,
Und das Goldgewölk verglühet
Und verbrüdert sich der Nacht.

Martin Greif

Magyar fordítása:

„Szürke reggel, rózsás este,
jó időnek biztos jele”
paraszti regula

Alkony

Arany-felleg s éji-felleg,
Esőfáradt, egybekelt;
Így mosolyog bágyadt lélek,
'Mely a sírással betelt.

Ám a nap megy – ereszkedőn –
Lefelé üres dísszel,
S elhamvad az arany-felhő,
És testvér lesz az éjjel.

Kispest, 1998. december 4.

Abendständchen

Hör, es klagt die Flöte wieder,
Und die kühlen Brunnen rauschen,
Golden wehn die Töne nieder –
Stille, stille, laß uns lauschen!

Holdes Bitten, mild Verlangen,
Wie es süß zum Herzen spricht!
Durch die Nacht, die mich umfangen,
Blickt zu mir der Töne Licht.

Clemens Brentano

Magyar fordítása:

A tiszta zene élvezete a
nyári eső langy' permete

Est-éji muzsika

Síp panaszát hallja a fül,
Hűs kutaknak susog hangjuk;
Aranylóan hang csendesül,
Halkan, némán, hadd hallgassuk!

Bájos kérés, szelíd óhaj,
Édes szívhez a beszéde;
Éjen át, 'mely ölel, sóhajt,
Rám pillant a hangok fénye.

Suhl, 1997. december 10.

Abendstille

Die Schwalbe schwingt zum Abendliede
Sich auf das Stänglein unterm Dach,
Im Feld und in der Stadt ist Friede,
Fried' ist im Haus und im Gemach.

Ein Schimmer fällt vom Abendrothe
Leis in die stille Straß' herein
Und vorm Entschlafen sagt der Bote
Es werd' ein schöner Morgen sein.

Friedrich Rückert

Magyar fordítása:

Az alkonyodó napot kevesen dicsérik

Esti csend

Az esti dalhoz fecske lendül
Eresz alatt rudacskára;
Földön és városban béke ül,
Béke házban és szobában.

Egy fénycsillám az alkonyatból
Halkan csendes utcába hull;
S elalvás előtt, mint hírnök szól:
Szebb holnap lesz, most alakul.

Égeraracsa, 2000. július 29.

Abschied

Das gelbe Laub erzittert,
Es fallen die Blätter herab, –
Ach, alles was hold und lieblich
Verwelkt und sinkt ins Grab.

Die Gipfel des Waldes unflimmert
Und schmerzlicher Sonnenschein;
Das mögen die letzten Küsse
Des scheidenden Sommers sein.

Mir ist, als mußt' ich weinen
Auf tiefsteim Herzensgrund,
Dies Bild erinnert mich wieder
An unsere Abschiedsstund' .

Ich mußte dich verlassen,
Und wußte, du stürbest bald!
Ich war der scheidende Sommer,
Du warst der sterbende Wald.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

Nem mindig az orvos az oka
annak, hogy a beteg meghal

Búcsú

Sárguló lomb a fán reszket,
A levelek hullnak sírva;
Ó, hogy mind, 'mi bájos, kedves,
Elhervadva süllyed sírba.

Fakó erdőn napsugarak
Fájdalmasan táncot járnak,
Meglehet ez végső csókja
A búcsúját intő nyárnak.

Úgy éreztem, hogy sírnom kell
Mélyen szívből, újra s újra;
Emlékeztetett ez a kép,
Ami történt: a búcsúnkra.

Ott el kellett, hogy hagyjalak,
És tudtam meghalsz nemsoká' ;
Én voltam a búcsúzó nyár,
Te haldokló erdő voltál.

Kispest, 1998. január 26.

Aus der Kindheit

Ein Hügel war 's, wo ich im Gras
Zur Sommerzeit am liebsten saß
Als frohes Kind allein; —
Weit um mich her die grüne Au'
Und über mir nur tiefes Blau
Und goldner Sonnenschein.

Da schwärmten Falter mir vorbei,
Und fleiß'ge Bienen summten frei,
Mir um das blonde Haar.
Goldkäfer stellten oft sich ein,
Und Grillen musicirten sein
Zum Tanz der Mückenschaar.

Und wenn der Tag zu Rüste ging,
Wie selig da mein Auge hing
An Wolken, goldumsäumt!
O, das war tiefe Poesie, —
So lebensvolle, wie ich nie –
Mir je als Mann erträumt.

Julius Sturm

Magyar fordítása:

„Apád, anyád szemében ma is
gyerek vagy egy kicsit”
Varga Domokos

Gyermekkorból

Domb volt, ahol – a fűben –
Nyáron szívesebben ültem
Egyedül, vidáman. —
Zöld ligetek körben – messze,
És kék mélység csak felettem,
És fénylő naparany.

Lepke csapongott mellettem,
És méhek döngtek serényen;
S szőke hajam volt.
Gyakran aranybogár szállt le,
S tücskök ciripelésére
A szúnyograj táncolt.

S ha elmúlattam a napot,
Szemem boldogan kutatott
Felhőkön aranyfényt.
Az volt a költészet maga! —
Életteli, mint én soha –
Álmodozva férfiként.

Kispest, 2000. március 24.

Bergeinsamkeit

Im einsamen Tann'
Kein Laut zu hören;
Der Wind nur rann
Dumpf durch die Föhren
Der Bergesgipfel;
Dann schwankten die Wipfel
Wie grüne Wogen;
Den Fels umwebte
Sein flatternd Haar,
Und drüben schwebte
In weitem Bogen
Der dunkle Aar.

Wilhelm Jensen

Magyar fordítása:

„Most, hogy távol vagyok tőled,
Most szeretlek igazán”
Szász Károly

Hegyi magány

Elhagyott fenyő,
Minden hangtalan;
Szél a hegytetőn
Csak folyt fásultan
A fenyvesen át;
Majd lengve sok ág
Mind zöld hullám lett;
Szirtet beszőtte
Lengő haja már,
S odaát ívben
Távol lebegett
Sötét sasmadár.

Égeraracsa, 2000. július 13.

Bitte

Weil auf mir, du dunkels Auge,
Übe deine ganze Macht,
Ernste, milde, träumerische,
Unergründlich süße Nacht!

Nimm mit deinem Zauberdunkel
Diese Welt von hinnen mir,
Daß du über meinem Leben
Einsam schwebest für und für.

Nikolaus Lenau

Magyar fordítása:

Egy időn túl nehéz a kijózanodás,
ha megittasulsz egy ábrándtól

Kérés

Nagy erőddel, fekete szem,
Hass csak énrám és ne félj!
Komoly, enyhe, ábrándozó,
Feneketlen édes éj.

Vidd sötétség varázsával
E világot – itt – elől!
Hogy lebegj az éltemen át
Örökké és egyedül.

Égeraracsa, 1998. április 10.

Dämmerstunde

Im Nebenzimmer saßen ich und du;
Die Abendsonne fiel durch die Gardinen;
Die fleißigen Hände fügten sich der Ruh' ,
Von rotem Licht war deine Stirn beschienen.

Wir schwiegen beid' ; ich wußte mir kein Wort,
Das in der Stunde Zauber mochte taugen;
Nur nebenan die Alten schwatzten fort –
Du sahst mich an mit deinen Märchenaugen.

Theodor Storm

Magyar fordítása:

„Elválni valakitől, mert már nem szeretjük,
éppen olyan ostobaság, mint házasságra
lépni vele csak azért, mert szeretjük”
Gábor Zsa-Zsa

Alkonyóra

A kicsiny szobában ültünk mindketten,
Esti fény tört át a függönyrojtokon;
Szorgalmas kezek megnyugodtak csendben,
Piros szín fénylett sima homlokodon.

Együtt hallgattunk; tudtam, hogy nincs szavam,
'Mely varázs lett volna, s ez órához kell;
Öregek locsogtak csak a szomszédban –
S megnéztél hosszan a mesés szemeddel.

Suhl, 1997. december 17.

Das Angenehme dieser Welt

Das Angenehme dieser Welt hab' ich genossen,
Die Jugendstunden sind wie lang! Wie lang verflossen,
April und Mai und Julius sind ferne,
Ich bin nichts mehr, ich lebe nicht mehr gerne!

Friedrich Hölderlin

Magyar fordítása:

Némely ember csak azért él,
hogy gazdagon halhasson meg

E világ tetszése

E világ tetszését és kellemét élveztem,
Az ifjúkor távol, mily távol került tőlem!
Április, május, július — mind messze,
Már – semmi vagyok – nem élek kedvemre!

Égeraracsa, 1998. október 1.

Das Flötenspiel

Ein Haus bei Nacht durch Strauch und Baum
Ein rotes Fenster glühen ließ,
Und dort im unsichtbaren Raum
Ein Flötenspieler stand und blies.

Es war ein Lied, so altbekannt,
Es floß so gütig in die Nacht,
Als wäre Heimat jedes Land,
Als wäre jeder Weg vollbracht.

Es war der Welt geheimer Sinn
In seinem Atem offenbart,
Und willig gab das Herz sich hin,
Und alle Zeit ward Gegenwart.

Hermann Hesse

Magyar fordítása:

„Azoknak a legrosszabb, akik arra fecsérlik energiájukat, hogy megállítsák az időt”
Steinbeck János

A fuvolaszó

Lombon át egy házból éjen
Izzó ablak árasztott fényt,
S ott, a nemlátható térben,
Egy fuvolás állt és zenélt.

Régismert dal, 'mely múltból jön,
Éjben áradt barátilag,
Mint az otthon minden földön,
Mint az eddig megtett utak.

A világnak titkos vágya
Tágranyílva lelke mélyén,
S készséggel a szívet adta;
Idők váltak így jelenné.

Kispest, 2006. február 25.

Das Fräulein am Meere

Das Fräulein stand am Meere
und seufzte lang und bang,
es rührte sie so sehre
der Sonnenuntergang.

Mein Fräulein! sein Sie munter
das ist ein altes Stück,
hier vorne geht sie unter
und kehrt von hinten zurück.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

A dolgok természetében a rend és
az igazság alkotja az összhangot

Kisasszony a tengerparton

Kisasszony állt a partra,
s hosszan sóhajtozott;
úgy aggódott – meghatva – ,
hogy a nap távozott.

Hölgyem, legyen jó kedve!
régi az, 'mit megér:
lemegy itt elől – messze,
és hátulról visszatér.

Kispest, 1995. március 19.

Das Huhn

In der Bahnhofshalle, nicht für es gebaut,
geht ein Huhn
hin und her…
Wo, wo ist der Herr Stationsvorsteh´r?
Wird dem Huhn
man nichts tun?
Hoffen wir es! Sagen wir es laut:
daß ihm uns´re Sympathie gehört,
selbst an dieser Stätte, wo es – , stört´!

Christian Morgenstern

Magyar fordítása:

„Ki vár, éveket kurtít meg reménye…”
Mickiewicz Ádám

A tyúk

Várócsarnokban, 'mely nem neki épült,
egy tyúk jár
föl s alá…
Hol van, hol az állomásfőnök úr?
S ki tehet
ellened?
Reméljünk! Fennszóval hirdessük,
hogy együttérzésünk övé lett,
e városban, 'hol történt a tett.

Égeraracsa, 2005. november 6.

Das Jausenbrot

Jausenbrötchen, stell' dich ein!
Aber komm nur nicht zu klein!
Denn das Spitzchen und das Spätzchen
Und das liebe Mausekätzchen
Alle, alle warten dein.
Jausenbrötchen, stell' dich ein!

Mutter, eben schlug es vier,
Und um vier, da essen wir.
Wartet Spitzchen auch und Spätzchen
Und das liebe Mausekätzchen,
Warten kann dein Franz nicht mehr,
Denn ihn hungert gar zu sehr.

Hoffmann v. Fallersleben

Magyar fordítása:

„Reggelre – mily tündér varázs! –
Kisült a jó kulcsos kalács”
Vargha Gyula

Az uzsonna

Uzsonnácska, gyere ki!
Ám ne legyél túl kicsi!
Verebecske és a kutyus
És a kedves kicsi cicus
Mind-mind vár most ideki' .
Uzsonnácska, gyere ki!

Anya négyet szel éppen,
S négykor eszünk itt négyen.
Verebecske vár s a kutyus
És a kedves kicsi cicus.
Tovább Ferkód úgysem vár,
Mert éhezik nagyon már.

Kispest, 2000. november 22.

Das Osterei

Hei, juchei! Kommt herbei!
Suchen wir das Osterei!
Immerfort, hier und dort
und an jedem Ort.

Hoffmann v. Fallersleben

Magyar fordítása:

„Adj Isten jó napot! Köszönteni jöttem,
Húsvét ünnepére bokrétát kötöttem…”
P. Ábrahám Ernő

A húsvéti tojás

Uccu hát! Gyere át!
Keressük meg a tojást!
Folyton-folyvást, itt- ott;
s mindenütt, hipp-hopp!

Égeraracsa, 2000. április 24.

Das Schneeglöckchen

Der Frühling will kommen, der Winter ist aus.
Schneeglöckchen läutet: „Heraus, heraus!”
Heraus ihr Schläfer in Flur und Heid' ,
Es ist nicht mehr länger Schlafenzeit.
Ihr Sänger, hervor aus Feld und Wald,
Ihr Veilchen erwachtet und duftet bald.”

So läutet Schneeglöckchen durchs weite Land.
Da hören 's die Schläfer allerhand;
Und es läutet fort bei Tag und Nacht,
Bis endlich ist alles aufgewacht.
Es läutet noch immer, es schweigt nicht still,
Bis endlich dein Herz auch erwachen will.

Georg Scheurlin

Magyar fordítása:

„Ha októberben fagy és hó van,
lágy idő lesz januárban”
paraszti regula

A hóvirág

Tavasz akar lenni, vég ez a télben.
Hóvirág csenget: „Kifelé szépen!
Kifelé alvók rónán s dűlőn,
Nem lehet hosszabb alvóidő.
Erdőbe s földre dalosok ki,
Ibolyák, ébresztő s illatozni!”

Így cseng a hóvirág a földeken,
Az összes alvó hallja azt régen;
Nappal és éjjel folyton csenget,
Amíg mindenki fel nem ébred.
Addig csilingel, és nem hallgat el,
'Míg végül a szíved is fel nem kel.

Égeraracsa, 2000. november 7.

Den Vogel schau'

Wenn du dein Glück verloren hast,
Und nichts dir Trost und Frieden bringt,
Dann schau' den Vogel auf dem Ast,
Der froh für sich sein Liedchen singt;

Und wenn der Winter ihn erschreckt,
Sein Köpfchen, das vor Kälte bebt,
Geduldig unter'n Flügel steckt —
Er hat gesungen und gelebt!

Albert Traeger

Magyar fordítása:

„Kemény, fagyos lesz a tél,
ha nem hull a falevél”
népi regula

A madarat nézd !

Ha elhagytad a szerencséd,
S nem nyújt békét s vigaszt semmi;
Úgy ágon a madarat nézd!
Dalocskáját vígan zengi.

Megrémiszti, 'ha a tél jön,
Fejecskéje fagytól reszket;
Szárnya alá dugja tűrőn —
Énekelt és élt életet!

Égeraracsa, 2000. október 8.

Der Alpenhirt

Dort hoch auf der Alpe, da ist meine Welt,
Da, wo 's mir auf Erden am besten gefällt;
Da duften die Kräuter, da murmelt der Quell,
Da klingen die Glöcklein so lustig und hell.

Da schau' ich die Dörfer in Nebel und Rauch
Und athme der Bergluft belebenden Hauch;
Da weiß ich von keinem Gelärm und Geschrei
Und spiel' einen Ländler auf meiner Schalmei.

Und treibt mich der Winter hinunter ins Thal,
Dann denk' ich: der Sommer kommt wieder einmal!
Der Sommer, der bringt mich zur Alpe zurück;
Da droben ist alles, mein Leben, mein Glück!

Hoffmann v. Fallersleben

Magyar fordítása:

„Amit szívesen megteszünk,
az nem esik nehezünkre”
népi bölcsesség

Az alpesi pásztor

Ott van a világom fenn, a magas Alpban,
Ott tetszik a földön – nekem – a legjobban;
Ott csobog a forrás, s száll füvek illata,
Vidáman és tisztán cseng a harangocska.

Ott nézek falvakat a ködben füstösen,
És hegyi lég serkent, ha szívom – úgy érzem;
Nem ismerek lármát, kiabálást és zajt,
És pásztorsípomon játszom falusi dalt.

S a tél lefelé, a völgybe kerget vissza,
De arra gondolok: majd csak nyár lesz újra!
Nyár visz vissza Alpba, ahol is élek én;
Ott fent van a minden: életem, szerencsém!

Kispest, 1999. november 8.

Der Bauer und sein Kind

Der Bauer steht vor seinem Feld
Und zieht die Stirne kraus in Falten:
„Ich hab' den Acker wohl bestellt,
Auf reine Aussaat streng gehalten:
Nun seh' mir Eins das Unkraut an!
Das hat der böse Feind getan.”

Da kommt sein Knabe hochbeglückt,
Mit bunten Blumen reich beladen;
Im Felde hat er sie gepflückt,
Kornblumen sind es, Mohn und Rhaden.
Er jauchzt: „Sieh, Vater, nur die Pracht!
Die hat der liebe Gott gemacht.”

Julius Sturm

Magyar fordítása:

„Ha sokat eszik a cserebogár,
úgy bőséges aratás vár”
paraszti regula

A paraszt és gyermeke

Földje előtt áll a paraszt,
S homlokot redőbe ráncol:
„Bevetettem a szántómat
Szigorúan tiszta magból.
Most nézd Uram a gazt benne!
Ezt a gonosz ellen' tette. ”

Nagy boldogan a fia jő'
Megrakodtan – mind színes virág,
'Mit a földbe elültet ő:
Az búzavirág, konkoly és mák.
„Nézd csak, apa! – szól repesve –
Ezt a pompát Isten tette. ”

Égeraracsa, 2000. augusztus 2.

Der Hahn

Wenn wir des Morgens früh aufsteh'n
Und dann nach unsern Hühnern seh'n,
Dann lock' ich meinen Hahn zu mir:
„Ei, lieber Hahn, wie geht es dir?
Ei, sag, warum
Bist du so stumm?"

Die Augen macht er zu alsdann,
Weil er auswendig alles kann.
Er schlägt mit seinen Flügeln schnell
Und kräht gar wohlbedacht und hell
Und irrt sich nie:
Kikeriki!

Hoffmann v. Fallersleben

Magyar fordítása:

„Konty és kalap ha cserél,
Tyúk és kakas meg sem él;
Az egész ház felfordul,
És a tojás megzápul"
népi mondóka

A kakas

Mikor reggel korán kelünk,
A tyúkjaink után nézünk;
Majd szép szóval csalogatom:
„Hogy vagy kedves, kis kakasom?
Ej! Mióta
Vagy te néma?"

Amire ő csukja szemét,
Mert könyv nélkül tudja – nem vét.
Szárnyat csapkod gyorsan közben;
S megfontoltan és ércesen
Szól a hiú:
– Kukurikú!

Égeraracsa, 2000. szeptember 25.

Der junge Schiffer

Dort bläht ein Schiff die Segel,
Frisch saust hinein der Wind;
Der Anker wird gelichtet,
Der Steuer flugs gerichtet,
Nun fliegt 's hinaus geschwind.

Ein kühner Wasservogel
Kreist grüßend um den Mast,
Die Sonne brennt herunter,
Manch Fischlein, blank und munter,
Umgaukelt keck den Saft.

Wär' gern hinein gesprungen,
Da draußen ist mein Reich!
Ich bin ja jung von Jahren,
Da ist 's mir nur uns Fahren,
Wohin? Das gilt mir gleich!

Friedrich Hebbel

Magyar fordítása:

„A gyermeki lélek egyik legfőbb jellemzője az intenzív érdeklődés minden iránt, amit tilalom-fákkal vesznek körül a felnőttek világában”
Fonyódi Tibor

Az ifjú hajós

Hajó dagaszt vitorlát:
Szél fúj bele üdén;
Felszedve – rég – a horgony,
Irányt tart a kormányon,
S már suhan kifelé.

Egy merész madár rója
Árbocnál üdvkörét;
A nap perzselőn tűz le,
Pár hal fénylik – lebegve,
S hetykén paskol kis lét.

„Ha most beugrálnának,
Úgy gazdag lennék! – itt;
Ifjú vagyok – évekre,
Csak utaznom kellene,
Hová? Az nem számít!”

Kispest, 2001. január 20.

Der Lattenzaun

Es war einmal ein Lattenzaun,
mit Zwischenraum, hindurchzuschaun.

Ein Architekt, der dieses sah,
stand eines Abends plötzlich da —

Und nahm den Zwischenraum heraus
und baute d'raus ein großes Haus.

Der Zaun indessen stand ganz dumm,
mitt Latten ohne was herum.

Ein Anblick gräßlich und gemein.
D'rum zog der Senat auch ein.

Der Architekt jedoch entfloh
nach Afri- od Ameriko.

Christian Morgenstern

Magyar fordítása:

„A tagság megbírált keményen.
Maradjak posztomon? Nem én? Nem!”
Képes Géza

A léckerítés

Léckerítés volt az – hidd el! –
átlátással és térközzel.

Egy építész nézegette,
ahogy' ott állt pont egy este.

Kivette azt, meg is kapta,
s épített egy házat rajta.

A kerítés állt ostobán
már léc nélkül az oldalán.

Nézve durvának bizonyult,
ezért a tanács kivonult.

Az építész sem várt végig,
repült Afri- vagy Amerik…

Égeraracsa, 2005. augusztus 23.

Der Panther
(Im Jardin des Plantes, Paris)

Sein Blick ist vom Vorübergeh'n der Stäbe
So müd' geworden, daß er nichts mehr hält.
Ihm ist's, als ob es tausend Stäbe gäbe
Und hinter tausend Stäben keine Welt.

Der weiche Gang geschmeidig starker Schritte,
Der sich im allerkleinsten Kreise dreht,
Ist wie ein Tanz von Kraft um eine Mitte,
In der betäubt ein großer Wille steht.

Nur manchmal schiebt der Vorhang der Pupille
Sich lautlos auf — . Dann geht ein Bild hinein,
Geht durch der Glieder angespannte Stille —
Und hört im Herzen auf zu sein.

Rainer Maria Rilke

Magyar fordítása:

Az életérzés be van zárva
a maga szűk világába

A párduc
(egy párizsi füvészkertben)

A sok rúdon pásztázó pillantása
Elernyedt és leállt, mert húsba vág.
Mintha így neki ezer rúd adódna,
És az ezer rúd mögött nincs világ.

Puhán járva ring, erősebb lépte ül,
Mind kisebb körben fordul meg a vad;
Mint az erő tánca egy közép körül,
S benne bénán áll nagyobb akarat.

Csak néha rezdül a pupilla függönye
Hangtalanul — . Aztán bejön egy kép,
Inakon suhan át a feszült csendben – ,
És a szívben elhal végképp.

Égeraracsa, 2005. október 29.

Der Tag an dem die Sonne durch die Wolken brach

Der Baum, unter dem die Veilchen blüh'n,
ließ durch den Wind mir sagen,
daß die Schneewolken weiterzieh'n
und die Veilchen es bald wagen…

Hilde Hofman

Magyar fordítása:

„A hársfa illata az erdei
illatok királya”
Bársony István

Aznap, amikor a Nap áttört a felhőkön

A fa, ahol ibolyák nyílnak,
a széllel megüzente,
hogy elkúsznak havas árnyak,
s ibolyáknak van már mersze…

Kispest. 2002. december 8.

Der Tannenbaum

(mit Musikbegleitung)

O Tannenbaum, o Tannenbaum,
Wie treu sind deine Blätter!
Du grünst nicht nur zur Sommerzeit,
Nein, auch im Winter, wenn es schneit.
O Tannenbaum, o Tannenbaum,
Wie treu sind deine Blätter!

O Tannenbaum, o Tannenbaum,
Du kannst mir sehr gefallen!
Wie oft hat nicht zur Winterzeit,
Ein Baum von dir mich hoch erfreut.
O Tannenbaum, o Tannenbaum,
Du kannst mir sehr gefallen!

O Tannenbaum, o Tannenbaum!
Dein Kleid will mich was lehren:
Die Hoffnung und Beständigkeit
Gibt Trost und Kraft zu jeder Zeit.
O Tannenbaum, o Tannenbaum!
Das soll dein Kleid mich lehren.

Volkslied

Magyar fordítása:

Tűlevelek, tűlevelek
között szelek süvítenek

A fenyőfa

(megzenésítve)

Ó, kis fenyő, ó, kis fenyő,
Mily' hű a tűleveled!
Zöldellsz így nemcsak nyáridőn,
Télen is: 'mikor hava jő' .
Ó, kis fenyő, ó, kis fenyő,
Mily' hű a tűleveled!

Ó, kis fenyő, ó, kis fenyő,
De nagyon tetszel nékem!
Nincs olyan gyakran télidő,
Örömöm nagy: a fád, ha jő' .
Ó, kis fenyő, ó, kis fenyő,
De nagyon tetszel nékem!

Ó, kis fenyő, ó, kis fenyő!
A ruhád tanít engem:
Remény és hűség lesz erő
Vigasszal úr minden időn.
Ó, kis fenyő, ó, kis fenyő!
Ezt ruhád mondja nékem.

népdal

Kispest, 1993 – '95 között

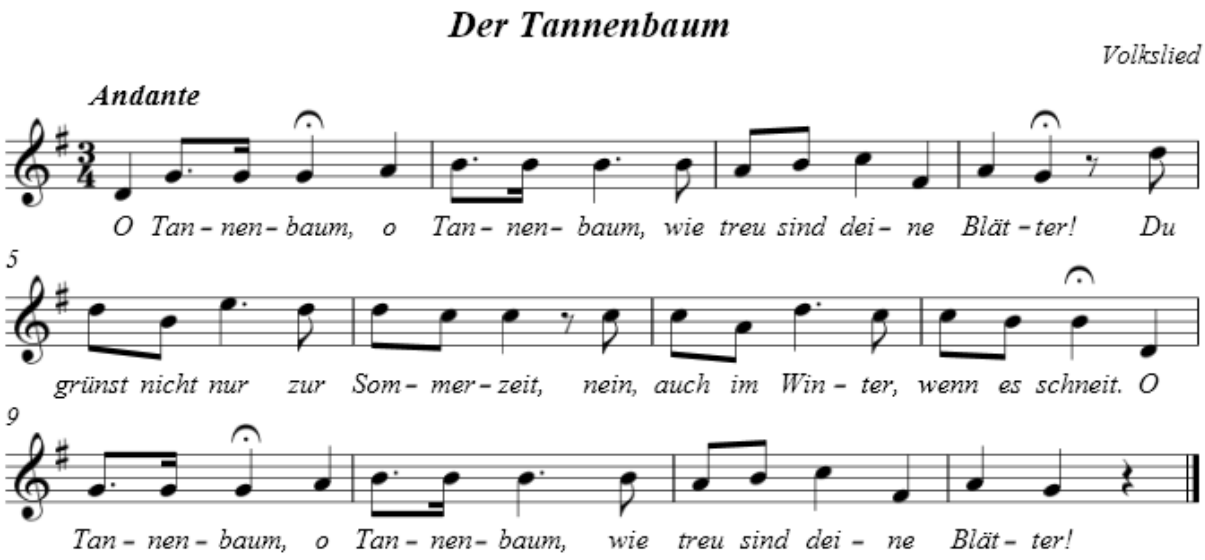

Der Tannenbaum

O Tannenbaum, o Tannenbaum,
Wie treu sind deine Blätter!
Du grünst nicht nur zur Sommerzeit,
Nein, auch im Winter, wenn es schneit.
O Tannenbaum, o Tannenbaum,
Wie treu sind deine Blätter!

O Tannenbaum, o Tannenbaum,
Du kannst mir sehr gefallen!
Wie oft hat nicht zur Winterzeit,
Ein Baum von dir mich hoch erfreut.
O Tannenbaum, o Tannenbaum,
Du kannst mir sehr gefallen!

O Tannenbaum, o Tannenbaum!
Dein Kleid will mich was lehren:
Die Hoffnung und die Beständigkeit
Gibt Trost und Kraft zu jeder Zeit.
O Tannenbaum, o Tannenbaum!
Das soll dein Kleid mich lehren.

Volkslied

Der Vögel Abschied

Ade, ihr Felsenhallen,
Du schönes Waldrevier,
Die falben Blätter fallen,
Wir ziehen weit von hier.

Träumt fort im stillen Grunde'
Die Berg' steh'n auf der Wacht,
Die Sterne machen Runde
Die lange Winternacht.

Und ob sie all verglommen
Die Täler und die Höhn –
Lenz muß doch wiederkommen
Und alles aufersteh'n!

Joseph v. Eichendorf

Magyar fordítása:

„Ivánkor, ha kakukk szólal,
a gabona biztat jóval"
népi regula

A madarak búcsúja

Ég veled, kőzuhatag,
Szép tisztás – erdőben,
Fakó levelek hullnak,
Elvonulunk innen.

Álmot sző a csendes mély
Hegyek őrségében,
Körbejár a csillagéj
Hosszú téli éjen.

Izzanak mind pislogva
Völgyek, ormok felett —
Visszajönnünk kell újra,
Ha kikelet éled!

Kispest, 2002. december 13.

Der Wanderbursch

Ein duftig Sträußlein auf dem Hut
Und frischer Muth und junges Blut,
So läßt sich 's fröhlich wandern;
Das Sträußlein kam von ihrer Hand
Und um den Hut das grüne Band
Kam auch von keiner Andern.

Und übers Jahr, o Lieb' , o Glück!
Kehr' ich mit Strauß und Band zurück,
Daß sich ihr Herz d'ran freue.
Und ist verwelkt der frische Strauß
Und wusch das Band der Regen aus,
Hielt Farbe doch die Treue.

Julius Sturm

Magyar fordítása:

„A sok tapasztalat csak a férfinek ékesség"
Mikszáth

A vándorlegény

Hamvas csokor a kalapon,
S élénk a kedv fiatalon:
Menni vígan így lehet;
Kezéből jött a csokrocska,
És zöld zsinór a kalapra
Mástól nem is jöhetett.

Siker s szerelem zár évet,
'Míg ezekkel visszatérek:
Hogy örüljön a szíve.
A friss csokor elfonnyadva,
A zsinór is eső mosta,
De hű, mert tartott színe.

Kispest, 2000. február 3.

Der Wanderer

Ein Wand'rer schreitet durch die Nacht,
Sein Auge sucht die Sterne;
Der Heimath hat er still gedacht
In weiter, weiter Ferne;
Das Herz schlägt ihm so sehnsuchtsbang,
Er lauscht, ein fernes Glöcklein klang,
Das mahnet ernst zum Beten.

Und vorwärts eilt er, näher schon
Hört er die Glocke schlagen,
Ihm klingt so heimatlich der Ton
Wie in der gold'nen Tagen,
Wo er, ein Kind an Mutterhand,
Zum Dom gewallt im Festgewand,
Zu singen und zu beten.

Und schmerzlich ist sein Herz entbrannt,
Er fühlt, was er verloren,
Seit er von Gott sich abgewandt
Und sich die Welt erkoren.
Und wie er seufzt: „Erbarme dich!”
Ist ihm als hört' er neben sich
Die Mutter leise beten.

Julius Sturm

Magyar fordítása:

„Akinek fiatalkorában küzdelmesen kell magát keresztülverekednie, az ennek következtében lesz nagy és erős”
S. Lagerlöf

A vándor

Egy vándor lép át az éjen,
Csillagot kutat szeme;
Az otthonra gondol csendben,
'Mely távol van, oly' messze.
Szívén félő vágy suhan át,
Hallva – távol – harangocskát:
Intőn imát sürgetve.

Közelebb jut, siet gyorsan,
Már a kongást hallani;
Mint a régi, szép napokban:
Meghitt zúgás ez neki.
Mert gyermekként anyakézen
Dómba vonult ünneplőben:
Énekelni és kérni.

Érzi is azt, 'mit elhagyott,
S fájón szíve lánggá vált;
Választotta a világot,
'Mikor Istentől elvált.
„Sajnáld magad!” – ahogy sóhajt,
Maga mellett hall egy óhajt:
Kérni halkan az anyát.

Kispest, 2001. január 12.

Des Wortes Gewalt

Im Wort ruht Gewalt
Wie im Ei die Gestalt,
Wie das Brot im Korn,
Wie der Klang im Horn,
Wie das Erz im Stein,
Wie das Rausch im Wein,
Wie das Leben im Blut,
In der Wolke die Flut –
Wie der Tod im Gift
Und im Pfeil, der trifft –

Mensch! Gib du acht, eh´du es sprichst,
daß du am Worte nicht zerbrichst!

Ina Seidel

Magyar fordítása:

„A szavak: tanítanak és meggyőznek,
az értelem orgánumai”
Batteux Károly

A szavak hatalma

Erő vár szóban,
Mint tojásban forma,
Mint magban kenyér,
Kürtben meg dal fér,
Mint kőben érc van,
Mint mámor borban,
Vérben az élet vár,
Felhőben a vízár –
Méregben halál,
S nyílban, hogy talál –

Ember, vigyázz! Amit mondsz: él,
nehogy szóban összetörjél!

Égeraracsa, 2005. szeptember 28.

Die Frage bleibt

Halte dich still, halte dich stumm,
nur nicht forschen: warum – warum?

Nur nicht bittre Fragen tauschen,
Antwort ist doch nur wie Meeresrauschen.

Wie 's dich auch aufzuhorchen treibt,
das Dunkel, das Rätsel, die Frage bleibt.

Theodor Fontane

Magyar fordítása:

„Jobb kétszer kérdezni,
mint egyszer tévedni”
népi mondóka

A kérdés marad

Maradj néma, maradj csendben,
ne is fürkészd: miért, miért nem?

Keserű kérdésekre lásd:
más felelet nincs, csak tengerzúgás.

Az, hogy téged is hallgatnak,
a sötét, a rejtvény, a kérdés marad.

Suhl, 1997. december 21.

Die Gäste der Buche

Mietegäste vier im Haus
hat die alte Buche.
Tief im Keller wohnt die Maus,
nagt am Hungertuche.

Stolz auf seinen roten Rock
und gesparten Samen
sitzt ein Protz im ersten Stock;
Eichorn ist sein Namen.

Weiter oben hat der Specht
seine Werkstatt liegen,
hackt und zimmert kunstgerecht,
daß die Späne fliegen.

Auf dem Wipfel im Geäst
pfeift ein winzig kleiner
Musikante froh im Nest.
Miete zahlt nicht einer.

Rudolf Baumbach

Magyar fordítása:

„Reggeli vendég, hajnali eső,
nem kér szállást sem, megy, ahogyan jő' "
paraszti regula

A bükk vendégei

Négy bérlő éppen elfér
az öreg bükkfában.
Mély pincében él az egér,
s az éhkoppot rágja.

Rőt szoknyájára büszkén,
s begyűjtött magjára;
gőggel ül első szintjén
a mókus magában.

Feljebb tartja a harkály
faragó üzemét,
művészien kalapál:
forgács száll szerteszét.

Fa tetején, bogokban,
szállást kis zenész kért,
s fütyül fészkén boldogan.
Egyik sem fizet bért.

Kispest, 1998. január 9.

Die Heideschenke
(teil)

Ich zog durch 's weite Ungarland;
Mein Herz fand seine Freude,
Als Dorf und Busch und Baum verschwand
Auf einer stillen Heide.

Die Heide war so still, so leer,
Am Abendhimmel zogen
Die Wolken hin, gewitterschwer,
Und leise Blitze flogen.

Da hört' ich der Ferne was,
In dunkler, meilenweiter;
Ich legte 's Ohr an 's knappe Gras,
Wir war als kämen Reiter.

Und als sie kamen näherwärts,
Begann der Grund zu zittern,
Stets hänger, wie ein zages Herz
Vor nahenden Gewittern.

Hertobte nun ein Pferdehauf',
Von Hirten angetrieben
Zuratlos wildem Sturmeslauf
Mit lauten geißelhieben...

Nikolaus Lenau

Magyar fordítása:

„A feltevés még nem igaz,
ami igaz, már nem feltevés”
köznapi közhely

Pusztacsárda
(részlet)

Magyar földön vándorolva
A szívem örömre lelt;
Eltűnt falu, bokor és fa,
Körülvett pusztán a csend.

Csendes, üres volt a róna,
Úsztak az esti égen
A zivatarfelhők tova,
S halk villám messzeségben.

Távol hallottam valamit,
– Sötétben pár mérföld sok –
Kis gyér füvet fülem lapít:
Úgy tűnt, mint a lovasok.

És hogy jöttek mind közelebb,
Reszketni kezdett a föld;
A félénk szív ilyen lehet
Közelgő vihar előtt.

Majd egy ménes elnyargalt ott
Csikósoktól hajtottan,
Hangos ostoruk pattogott
Vad-viharos vágtában...

Kispest, 1998. január 21.

Die Heimkehr

1

In mein gar zu dunkles Leben
Strahlte einst ein süßes Bild;
Nun das süße Bild erblichen,
Bin ich gänzlich nachtumhült.

Wenn die Kinder sind im Dunkeln,
Wird beklommen ihr Gemüt,
Und um ihre Angst zu bannen,
Singen sie ein lautes Lied.

Ich, ein tolles Kind, ich singe
Jetzo in der Dunkelheit;
Klingt das Lied auch nicht ergötzlich,
Hat 's mich doch von Angst befreit.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

Az éjtszakát ki-ki vérmérséklete alapján tölti el

A hazatérés

1

Rég' – homályos életemben
Ragyogott egy bájos kép;
Az'tán a kép eltűnt szépen,
És betakart a sötét.

Gyermekeknek a sötétben
Félsz szorítja lelküket,
S aggódásban megigézve
Dalolnak egy éneket.

Éneklek, mint lármás fickó,
Most sötétben valamit;
Szól a dal, 'mely nem vidító,
Ám a rémtől mentesít.

Égeraracsa, 2000. szeptember 11.

Die Heimkehr

2

Ich weiß nicht, was soll es bedeuten,
Daß ich so traurig bin;
Ein Märchen aus alten Zeiten,
Das kommt mir nicht aus dem Sinn.

Die Luft is kühl und es dunkelt,
Und ruhig fließt der Rhein;
Der Gipfel des Berges funkelt
Im Abendsonnenschein.

Die schönste Jungfrau sitzet
Dort oben wunderbar,
Ihr goldnes Geschmeide blitzet
Sie kämmt ihr goldenes Haar.

Sie kämmt es mit goldenen Kamme
Und singt ein Lied dabei;
Das hat eine wundersame,
Gewaltige Melodei.

Den Schiffer im kleinen Schiffe
Ergreift es mit wildem Weh;
Er schaut nicht die Felsenriffe,
Er schaut nur hinauf in die Höh' .

Ich glaube, die Wellen verschlingen
Am Ende Schiffer und Kahn;
Und das hat mit ihrem Singen
Die Lorelei getan.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Mit az élet megvon,
megadják a holtak”
régi mondás

A hazatérés

2

Nem tudom azt, hogy mit jelent,
Hogy oly szomorú vagyok;
Egy mese a múltból dereng,
Fejemben gondolatok.

Hűvös a lég, hogy sötétül,
S csendben folyik a Rajna;
Hegyek csúcsán vakítón ül
Az esti nap szikrázva.

A legszebb szűz ül a szirtre,
Gyönyörű fenn, odaát;
Csillan aranylón ékszere:
Fésüli aranyhaját.

Elénekel mellé egy dalt,
S fésül aranyfésűvel;
Csodás és hatalmas – míg tart –
A dallam, s életre kel.

Hajózót, a kis hajóban,
Vad fájdalom fogja el;
Nem oda néz, hol zátony van:
Fel – magasba – néz, csak fel.

Csónakot víz nyel hullámmal,
S a hajós vízbe szédül;
És hiszem, hogy ezt dalával
A szirén tette végül.

Kispest, 1998. január 11.

Die Heimkehr
4

Im Walde wandl' ich und weine,
Die Drossel sitzt in der Höh' ;
Sie springt und singt gar feine:
„Warum ist dir so weh?”

„Die Schwalben, deine Schwestern,
Die können 's dir sagen, mein Kind;
Sie wohnen in klugen Nestern,
Wo Liebchens Fenster sind.”

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Asszonnyal tartós kapcsolat csak úgy lehetséges, ha ugyanazon nevettek a színházban”
K. Tucholsky

A hazatérés
4

Sírva járok az erdőben,
Rigó ül a fa csúcsán;
Szökken s zeng oly élesen:
„Mondd, tégedet mi bánt?”

„A fecske, mint nővéred,
Megmondhatja azt, gyermekem;
Ablaknál rak okos fészket,
S lakik, 'hol kedvesem.”

Kispest, 2000. december 16.

Die Heimhehr
10

Der Wind zieht seine Hosen an,
Die weißen Wasserhosen!
Er peitscht die Wellen, so stark er kann,
Die heulen und brausen und tosen.

Aus dunkler Höh' , mit wilder Macht,
Die Regengüsse träufen;
Es ist, als wollt die alte Nacht
Das alte Meer ersäufen.

An der Mastbaum klammert die Möwe sich
Mit heiserem Schrillen und Schreien;
Sie flattert und will gar ängstiglich
Ein Unglück prophezeien.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Hull nedvesen
a rút eső,
s ez, kedvesem
nem jóleső”
Jammes Ferenc

A hazatérés
10

Pezsgőn fehér víznadrágját
A szél magára húzza;
S oly' erővel a hullámhoz lát,
Hogy bőg, zúg, ahogy' korbácsolja.

Sötét özön vad erővel
Fentről zúdul lefele;
Mintha az őstenger ezzel
Ős éjt fojtana vízbe.

Sirály kapaszkodik az árbocban,
Érdesen rikolt a magasból;
Verdes, és nagyon aggasztóan
Balszerencséről jósol.

Kispest, 2006. december 27.

Die Heimkehr

11

Der Sturm spielt auf zum Tanze,
Er pfeift und saust und brüllt;
Heisa! wie springt das Schifflein!
Die Nacht ist lustig und wild.

Ein lebendes Wassergebirge
Bildet die tosende See;
Hier gähnt ein schwarzer Abgrund,
Dort türmt es sich weiß in der Höh' .

Ein Fluchen, Erbrechen und Beten
Schallt aus der Kajüte heraus;
Ich halte mich fest am Mastbaum
Und wünsche: Wär' ich zu Haus.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Az óvatosság a gyávák bátorsága”
Nagy Károly

A hazatérés

11

Szélvész játszik a tánchoz,
Zúg, bőg és süvöltöz;
Hej! hogy' ugrál hajócskám!
Az éj jókedvű és bősz.

Eleven hegyvonulat vízből
Tomboló tengert teremt;
Itt tátong sötét mélység,
Ott tornyosul a fehér fent.

Egy szitok, inger és imádság
Hallatszik a kabinból még;
Árbocfát tartok szorosan,
S szívesen otthon volnék!

Kispest. 2000. december 31.

Die Heimkehr
25

Die Jahre kommen und gehen,
Geschlechter steigen ins Grab,
Doch nimmer vergeht die Liebe,
Die ich im Herzen hab'.

Nur einmal noch möcht' ich dich sehen,
Und sinken vor dir aufs Knie,
Und sterbend zu dir sprechen:
„Madame, ich liebe Sie!”

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Illik a bolondság a szerelemhez!”
Kunitzer Szonja

A hazatérés
25

Évek jönnek, évek mennek,
Sok nemzedék sírba száll;
Ám szerelmem nem szűnik meg
Szívemben soha már.

Szeretnélek egyszer még látni,
S térdelni előtted, sőt
Elhalón azt suttogni:
„Asszonyom, szeretem Önt!”

Égeraracsa, 2000. augusztus 24.

Die Heimkehr
47

Du bist wie eine Blume
So hold und schön und rein;
Ich schau' dich an, und Wehmut
Schleicht mir ins Herz hinein.

Mir ist, als ob ich die Hände
Aufs Haupt dir legen sollt' ,
Betend, daß Gott dich elhalte
So rein und schön und hold.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

A lélek a testet szebbé teheti

A hazatérés
47

Olyan vagy, mint egy virág,
Oly bájos, tiszta, szép;
Rád nézek, és a bánat
Halkan szívembe lép.

A fejedre kell kezemet
Imádkozva tennem,
Hogy tisztán, szépen s bájosan
Megtartson az Isten.

Kispest, 1998. január 22.

Die Heimkehr
63

Wer zum ersten Male liebt,
Sei 's auch glücklos, ist ein Gott;
Aber wer zum zweiten Male
Glücklos liebt, der ist ein Narr.

Ich, ein solcher Narr, ich liebe
Wieder ohne Gegenliebe!
Sonne, Mond und Sterne lachen,
Und ich lache mit – und sterbe.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Ne hagyd, hogy egy nő teste elfedje
előled a jellemét és a szokásait!”
Towsend Zsu’

A hazatérés
63

Aki első ízben szeret,
S nem szerencsés: isten úgymond;
De, 'ki szeret másodjára,
S szerencsétlen, az már bolond.

Én is olyan bolond vagyok:
Szeretek viszonzás nélkül!
A nap, hold és csillag kacag,
Velük én – s meghalok végül.

Kispest, 1999. november 28.

Die Heimkehr
69

Wir fuhren allein im dunkeln
Postwagen die ganze Nacht;
Wir ruhten einander am Herzen,
Wir haben gescherzt und gelacht.

Doch als es morgens tagte,
Mein Kind, wie staunten wir!
Denn zwischen uns saß Amor,
Der blinde Passagier.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Csak a reménytelen szerelmes
tudja, hogy mi a szerelem”
Schiller Frigyes

A hazatérés
69

Homályban utaztunk éjjel
Postakocsival – magunk;
Pihentünk – ketten – egymás szívén,
Nevetgéltünk s tréfálkoztunk.

Ám mihelyt reggel virradt,
Gyermekem, ámulhatsz!
Mert közöttünk ült Ámor,
A kis potyautas.

Égeraracsa, 2000. november 3.

Die Heimkehr
87

Der Tod, das ist die kühle Nacht,
Das Leben ist der schwüle Tag.
Es dunkelt schon, mich schläfert,
Der Tag hat mich müd' gemacht.

Über mein Bett erhebt sich ein Baum,
Drin singt die junge Nachtigall;
Sie singt von lauter Liebe,
Ich hör' es sogar im Traum.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Keserűség, panasz álmot fogan,
és az álom megrontja szívedet”
ismeretlen szittya költő

A hazatérés
87

A halál hűvös éjszaka,
Az élet tikkasztó nap.
Már sötétül, álmosít,
E nap gyötört fáradtra.

Ágyam fölött fa magaslik,
Rajt' szól ifjú fülemüle;
Zeng hangos szerelemről,
Hallom még az álomig.

Égeraracsa, 2002. április 29.

Die Liebe hat gelogen

Die Liebe hat gelogen,
Die Sorge lastet schwer,
Betrogen, ach betrogen
Hat alles mich umher!

Es rinnen heiße Tropfen
Die Wange stets herab,
Laß ab, laß ab zu klopfen,
Laß ab, mein Herz, laß ab!

August Graf v. Platen

Magyar fordítása:

„A hazugságok mellett az igazmondás
egyszerűen szélmalomharc"
Musierowicz Margit

A szerelem hazudott

A szerelem hazudott:
Gond terhel nehezen,
Becsapott, jaj becsapott
Körülöttem minden.

Forró cseppek már folyvást
Folynak le arcomon,
Hagyd, szívem, a dobogást!
Hagyd! Hagyd, ne dobogjon!

Égeraracsa, 1998. április 13.

Die Luft so schwer

Die Luft so schwer,
Wolken stehen weiß und still,
Der Himmel hohl und aschenleer,
Ein Rabenschrei — ,
Und kreischt vorbei.
Die Bäume stehen kalt umher,
Es ist, als ob das letzte Herz gestorben sei.

Max Dauthendey

Magyar fordítása:

„Az élet olyan, mint a mellény:
rövid és értelmetlen”
ismeretlen szerző

A levegő oly nehéz

Súlyos a lég,
Felhők állnak hócsendben,
S hamuszürkén üres az ég;
Egy károgás — ,
Majd halkulás.
Fák állnak körben – hidegség,
Olyan ez, mint utolsó szívnek a meghalás.

Kispest, 1998. december 8.

Die Mausefalle

Kleine Gäste, kleines Haus,
Liebe Mäusin oder Maus.
Stelle dich nur kecklich ein
Heute Nacht beim Mondenschein!
Mach' aber die Tür fein hinter dir zu!
Hörst du?

Dabei hüt' dein Schwänzchen!
Nach Tische singen wir,
Nach Tische springen wir
Und machen ein Tänzchen.
Witt, witt!
Meine alte Katze tanzt wahrscheinlich mit.

Eduard Mörike

Magyar fordítása:

„Egér, egér, kisegér,
van-e fogad hófehér?
Adjál nekem vasfogat,
adok neked csontfogat!”
gyermekmondóka

Az egérfogó

Kis vendégek, kicsi tér,
Kedves nő vagy hím egér,
Jelenj csak meg merészen
Ma éjjel a holdfényben!
Ám szépen zárd mögötted az ajtót!
Hallod?

Óvjad a farkincád!
Asztalnál dalolunk,
Asztalnál ugrálunk,
És ropunk táncocskát.
Lám, lám!
Velünk táncol – talán biz' – a vén macskám.

Égeraracsa, 2000. szeptember 9.

Die Meeresstille

Tiefe Stille herrscht im Wasser,
Ohne Regung ruht das Meer,
Und bekümmert sieht der Schiffer
Glatte Fläche rings umher.

Keine Luft von keiner Seite!
Todesstille fürchterlich!
In der ungeheuern Weite
Reget keine Welle sich.

J. W. von Goethe

Magyar fordítása:

„Ne légy, mint toll a szélben!”
A. Dante

A szélcsend

Nyugalom az úr a vízen,
A tengeren mély csend ül;
És a hajós gondterhelten
Sima felszínt lát körül.

Nem fúj a szél most sehonnan,
Egy hullám sem mozdul fent,
A félelmetes távolban
Borzalmas halotti csend!

Kispest, 2004. december 6.

Die Nik**(olaus)**maus

Dezember klopft schon an der Tür
Und alle Blätter liegen dürr,
Da folgen die Winterfreuden
Im Freien und in den Gebäuden.

Die eine ist der Nikolaustag,
Den jedes Schulkind so sehr mag,
Ich stellte auch den größten Schuh'
Ins Küchenfenster, so wie du.

Ganz natürlich, schon vor Tagen;
Daß er Zeit hat für die Gaben —
Die stunde kam, ich ging hinaus.
Was brachte heute der Nikolaus?

„Ach! Großer Gott!" – ich wurde bleich,
Da läuft ja etwas und ist weich,
Riß meinen Arm vor Schreck zurück,
Er biß mich nicht, entfloh – zum Glück.

Ein Mäuschen war das graue Tier,
Ich rief mein Kätzchen gleich zu mir,
Wir sahen, wie 's ins Kleeheu kroch,
Verfolgten den Dieb bis zum Loch.

Kinderreim

Magyar fordítása:

„Fogott macska egeret,
játszott vele eleget"
marókázó

A Mik'**(ulás)**egér

December kopog az ajtón,
Avar terül el szárazon;
Kint is, bent is végre megjön
A várva várt téli öröm.

Köztük van a Miklós napja,
Minden diák nagyon várja;
Nagy cipőmet, mint te – rendben –
Konyha ablakába tettem.

Bár sok-sok nap volt még hátra,
Megtettük azt — nagyon várva.
Végre eljött! volt rohanás:
Mit hozott ma a Mikulás?

„Ó, nagy isten!" – sápadtam ott,
Mert valami puha futott;
Megijedtem karom féltve,
Nem harapott — szerencsére!

Egérke volt, szürke állat,
Hívtam gyorsan a cicámat;
Láttuk: a szénába bújik,
S üldöztük a tolvajt lyukig.

gyerekvers

Kispest, 2005. december 6.

Die Papeln

Da stehen sie am Wege nun,
Die langen Müßiggänger,
Und haben weiter nichts zu tun
Und werden immer länger.

Da steh'n sie mit dem steifen Hals,
Die ungeschlachten Pappeln,
Und können sonst nichts machen, als
Mit ihren Blättern zappeln.

Wenn heiß die Sonn' herniedersticht,
Gibt selbst ein Bäumlein Schatten;
Die aber spenden Kühlung nicht,
Und steh'n da wie Soldaten.

Ganz ohne Fühlen, ohne Herz
Steh'n sie, die lange Lümmel,
Und wachsen dennoch sonnenwärts,
Und streben doch zum Himmel.

Friedrich Rückert

Magyar fordítása:

„Boldog, kinek barátai a fák”
Muir János

A nyárfák

Ott állnak az út mentén – ni!
Magasan a henyélők,
S velük tovább nincs mit tenni:
Egyre hosszabbodnak ők.

A jegenyék merev nyárfák,
Állnak ösztövér testtel,
Mit tegyenek, so’sem tudják,
Rezgő leveleikkel.

Ha melegen tűz le a nap,
Árnyat vet egy fácskaág;
Ám emezek hűst nem adnak,
Állnak ott, mint katonák.

Minden érzés és szív nélkül
Áll a hosszú, sok ripők,
Napőrzőként nőnek végül:
Fel az égre törnek ők.

Égeraracsa, 2000. október 28.

Die Stadt

Am grauen Strand, am grauen Meer
Und seitab liegt die Stadt;
Der Nebel drückt die Dächer schwer,
Und durch die stille braust das Meer
Eintönig um die Stadt.

Es rauscht kein Wald, es schlägt im Mai
Kein Vogel ohn' Unterlaß;
Die Wandergans mit hartem Schrei
Nur fliegt in Herbstesnacht vorbei,
Am Strande weht das Gras.

Doch hängt mein ganzes Herz an dir,
Du graue Stadt am Meer;
Der Jugend Zauber für und für
Ruht lächelnd doch auf dir, auf dir,
Du graue Stadt am Meer.

Theodor Storm

Magyar fordítása:

Az első városok kb. 5500 éve keletkeztek

A város

Szürke tenger szürke strandján
A város ott hever;
Köd nehezül házak ormán,
Átzúg csenden, egyhangú'n lám,
Városnál a tenger.

Nem zúg erdő, nem szól madár,
Mint májusban, szüntelen;
Csak vadliba gágog ma már
Őszi éjben, ha erre jár,
S fű ring a fövenyen.

Ám tőled függ csupán szívem,
Város a tengernél;
Ifjú varázs örök nekem,
S rád mosolygok, rád csendesen,
Város a tengernél.

Kispest, 1998. december 9.

Das verlassene Mägdlein

Früh, wenn die Hähne kräh'n,
Eh' die Sternlein verschwinden,
Muß ich am Herde steh'n,
Muß Feuer zünden.

Schön ist der Flamme Schein,
Es springen die Funken;
Ich schaue so drein,
In Leid versunken.

Plötzlich, da kommt es mir,
Treuloser Knabe,
Daß ich die Nacht von dir
Geträumet habe.

Träne auf Träne dann
Stürzet hernieder;
So kommt der Tag heran —
Oh, ging er wieder!

Eduard Mörike

Magyar fordítása:

„Nem a kakas szavára kezd virradni,
De a kakas kiált, merthogy virrad”
Madách

Az elhagyott szolgálólányka

Korán – kakaskukorékoláskor –
Mielőtt a csillagocskák tűnnek,
A kötelesség tűzhelyhez sodor:
Égni kell a tűznek!

Szépnek is látszik a lángok fénye
Úgy, ahogy a szikrák ugrálnak;
Elámulok rajta, – belenézve –
És elönt a bánat.

Ekkor kijön énhozzám hirtelen
Hűtlen, hitszegő fiataluram,
Hogy én rólad az egész éjjelen
Álmodtam csakugyan.

A könny kicsordul, a könny nem apad,
Majd összecsuklik ő aláhullva;
Ezzel megkezdődik már ez a nap —
Ó, elment ő újra!

Kispest, 1998. december 11.

Die Zeit geht nicht

Die Zeit geht nicht, sie stehet still,
Wir ziehen durch sie hin;
Sie ist ein' Karawanserei,
Wir sind die Pilger drin.

Ein Etwas, form – und farbenlos,
Das nur Gestalt gewinnt,
Wo ihr drin auf und nieder taucht,
Bis wieder ihr zerrint.

Es blitzt ein Tropfen Morgentau
Im Strahl des Sonnenlichts;
Ein Tag kann eine Perle sein
Und ein Jahrhundert nichts.

Es ist ein weißes Pergament
Die Zeit, und jeder schreibt
Mit seinem roten Blut darauf,
Bis ihn der Strom vertreibt.

An dich; du wunderbare Welt,
Du Schönheit ohne End'
Auch ich schreib' meinen Liebesbrief
Auf dieses Pergament.

Froh bin ich, daß ich aufgeblüht'
In deinem runden Kranz;
Zum Dank trüb' ich die Quelle nicht
Und lobe deinen Glanz.

Gottfried Keller

Magyar fordítása:

„Nem az idő halad, mi változunk”
Madách

Az idő nem megy

Az idő nem megy, csendben áll,
Mi megyünk rajta át.
Egy szeráj, 'hol mi alkotjuk
Zarándokok hadát.

Alak- és szín nélküli más,
'Mit csak forma nyerhet;
'Melyben fel- és lemerültök,
Amíg a sors felvet.

Hajnali harmatcsepp csillan
Napsugár fényében.
Egy-egy nap egy gyöngyszem lehet
És egy századév nem.

Egy nagy fehéres pergament
Az idő, s mindenki
Piros vérével ír arra,
'Míg az ár elsepri.

Terád, te gyönyörű világ,
Te szépség vég nélkül,
Én is írom szerelememet
E tekercsre végül.

Öröm nekem, hogy kinyíltam:
Koszorúdon élek.
A forrást így nem zavarom
És dicsérem fényed.

Suhl, 1997. december 3.

Ein Gleiches
(Wanderers Nachtlied 2)

Über allen Gipfeln
Ist Ruh' ,
In allen Wipfeln
Spürest du
Kaum einen Hauch;
Die Vögelein schweigen im Walde.
Warte nur, balde
Ruhest du auch.

J. W. von Goethe

Magyar fordítása:

A nyugtató csak nyugalmat
adhat, békességet soha

Hasonló
(A vándor éji dala 2)

Ormokat elnyelő
Mély csend,
Az össz' fatetőn
Érzed: fent
Fuvall enyhén;
Elcsitul erdőn a madárka.
Várj, s valahára
Nyugszol szintén.

Kispest, 1996. március 15.

Ein Schilflied

Auf dem Teich, dem regungslosen,
Weilt des Mondes holder Glanz,
Flechtend seine bleichen Rosen
In des Schiefes grünen Kranz.

Hirsche wandeln dort am Hügel,
Blicken in die Nacht empor;
Manchmal regt sich das Geflügel
Träumerisch im tiefen Rohr.

Weinend muß mein Blick sich senken;
Durch die tiefste Seele geht
Mir ein süßes Deingedenken,
Wie ein stilles Nachtgebet!

Nikolaus Lenau

Magyar fordítása:

A tökélyre jutott természet
maga a szépség

Nád-dal

Árad a hold szende fénye
A mozdulatlan tóra,
Halvány rózsájával kötve
Nádat zöld koszorúba.

Szarvas vonul – ott – a dombra,
Pillantás fut az éjbe;
Szárnyas mozdul álmodozva
A sűrű nádban, félve.

Sírva kell lesütnöm szemem,
Lélek mélyén suhanva:
Rád gondolás édes nekem,
Mint egy csendes éj-ima.

Égeraracsa, 1998. április 7.

Ein Sonnenblick

Und wär' auch noch so trüb' die Welt,
So dunkel ganz und gar:
Ein einz'ger Sonnenblick erhellt
Sie dennoch wunderbar.

Und läg' am Morgen Feld und Wald
Auch noch so nebelgrau:
Im Sonnenstrahl wird absobald
Ein Perlenmeer die Au' .

Und hing an deiner Wimper gar
Die Thräne trüb' und schwer:
Im Strahl der Sonne glänzt sie klar,
Als ob 's ein Demant wär' .

Adolf Schultz

Magyar fordítása:

Az érveknél – a női könnyek –
hamarabb a célhoz érnek

Napsáv

Homályos volna a világ még,
Minden oly zavaros:
Egyedül csak egy napsáv ég,
Azért csodálatos.

Föld és erdő is ködszürkén
Terül még reggel szét:
'Míg a nap sugara mentén
Gyöngytenger lesz a rét.

Pilládon súlyos könnycseppek
Borúsan ragyogva:
Napfényben tisztán fénylenek,
Mintha gyémánt volna.

Kispest, 2000. február 11.

Ein Winterabend

Wenn der Schnee ans Fenster fällt,
Lang die Abendglocke läutet,
Vielen ist der Tisch bereitet
Und das Haus ist wohlbestellt.

Mancher auf der Wanderschaft
Kommt ans Tor auf dunklen Pfaden.
Golden blüht der Baum der Gnaden
Aus der Erde kühlem Saft.

Wanderer tritt still herein;
Schmerz versteinerte die Schwelle.
Da erglänzt in reiner Helle
Auf dem Tische Brot und Wein.

Georg Trakl

Magyar fordítása:

Az előírt cselekvéssor: munka,
az önként vállalté: szórakozás

Téli est

Ha a hó az ablakra száll,
Az estharangszó cseng hosszan;
Terítik az asztalt sokan,
És a ház már készen áll.

Vándorlásból mindenki
Sötét úton kapuhoz jön.
Kegy virul, mint aranyözön,
S földből hűs nedv árad ki.

Belép halkan a vándor.
Bánat kövül a küszöbre;
Ott ragyog a tiszta fényben:
Asztalon kenyér és bor.

Kispest, 2013. december 27.

Ein Wortspiel

Oh nähre
Dich lieber ohn' Ähre,
Als ohn' Ehre.

Friedrich Rückert

Magyar fordítása:

„A betű öl — a szellem elevenít”
Radó Antal

Szójáték

Éld élted
Kalász nélkül, s éltet
A becsület.

Kispest, 2006. március 19.

Es gibt so wunderweiße Nächte

Es gibt so wunderweiße Nächte,
drin alle Dinge Silber sind.
Da schimmert mancher Stern so lind,
als ob er fromme Hirten brächte
zu einem neuen Jesuskind.

Weit wie mit dichtem Demanstaube
bestreut erscheinen Flur und Flut,
und in die Herzen, traumgemut,
steigt ein kapellenloser Glaube,
der leise sine Wunder tut.

Rainer Maria Rilke

Magyar fordítása:

„Némely éjszaka csillagtündöklése alatt
ott rejtőzik egy vágyva várt csoda"
Musil Róbert

Vannak csodálatosan fehér éjszakák

Sok csodafehér éj akad ma,
ezüst bennük minden dolog.
Lágyan fénylők a csillagok,
mintha új kis Jézushoz hozna,
'hol kellenek hű pásztorok.

Mint sűrű gyémántporral telve
hinti meg az árt és határt,
s szívekben, 'mely álomratárt,
hit árad – templom nélkül – egyre,
amely csendben művel csodát.

Égeraracsa, 1997. április 15.

Etwas wünschen

Etwas wünschen und verlangen,
Etwas hoffen muß das Herz,
Etwas zu verlieren bangen
Und um etwas fühlen Schmerz.

Deine Luft und deine Wonne
Mußt du an was immer seh'n,
Soll vergeblich Mond und Sonne
Nicht an dir vorübergeh'n.

Gleich von unbegrenztem Sehnen,
Wie entfernt von träger Ruh' ,
Müßße sich mein Leben dehnen
Wie ein Strom dem Meere zu.

Friedrich Rückert

Magyar fordítása:

„Nem mindegy, hogy mivel van tele a véka,
Ebül szerzett vagyon nem száll maradékra”
népi bölcsesség

Valamit kérni

Óhajt s kíván ezt, azt szíved,
Kell reméljen: vajmi lesz,
Aggódik, mert bármit veszthet,
S némi bánatot érez.

Örömödet és létedet
Kell, hogy mindig lássad: van,
A Hold és a Nap melletted
Nem haladhat hasztalan.

A korlátlan vágytól hajtva,
'Mely, mint a csend: végtelen,
Életemnek nyúljon hossza,
Mint vízár a tengeren.

Égeraracsa, 2003. augusztus 8.

Fisches Nachtgesang

–
∪ ∪
– – –
∪ ∪ ∪ ∪
– – –
∪ ∪ ∪ ∪
– – –
∪ ∪ ∪ ∪
– – –
∪ ∪ ∪ ∪
– – –
∪ ∪
–

Christian Morgenstern

Magyar fordítása:

A tudományos fantasztikum jövőt jósoló mese

A hal éji dala

o
∩ ∩
∩ o ∩
o ∩ ∩ o
∩ o ∩
o ∩ ∩ o
∩ o ∩
o ∩ ∩ o
∩ o ∩
o ∩ ∩ o
o o o
o o
o

Kispest, 1998. december 27.

Frauen-Liebe und -Leben

1

Seit ich ihn gesehen,
Glaub' ich blind zu sein;
Wo ich hin nur blicke,
Seh' ich ihn allein;
Wie im wachen Traume
Schwebt sein Bild mir vor,
Taucht aus tiefstem Dunkel
Heller nur empor.

Sonst ist licht- und farblos
Alles um mich her,
Nach der Schwestern Spiele
Nicht begehr' ich mehr,
Möchte lieber weinen
Still im Kämmerlein;
Seit ich ihn gesehen,
Glaub' ich blind zu sein.

Adalbert v. Chamisso

Magyar fordítása:

„Az ember nem határozhatja el,
hogy nem gondol többé arra,
amire állandóan gondol"
K. Thorvall

Női- szeretet és élet

1

Mióta megláttam,
Azt hiszem, vak vagyok;
Egyedül őt látom,
Ahová pillantok;
Lebeg félálomban
Előttem a képe,
'Hogy fénylőn felmerül
A koromsötétben.

Fény- és színnélküli
Most minden köröttem,
Lányjátékok után
Nem vágyom többé, nem;
Szívesebben sírnék
Csendben szobácskámban,
Vak lehetek – hiszem –
Mióta megláttam.

Suhl, 1997. december 12.

Frauen-Liebe und -Leben

2

Er, der Herrlichste von allen,
Wie so milde, wie so gut!
Holde Lippen, klares Auge,
Heller Sinn und fester Muth.

So wie dort in blauer Tiefe,
Hell und herrlich, jener Stern,
Also er an meinem Himmel,
Hell und herrlich, hoch und fern.

Wandle, wandle deine Bahnen;
Nur betrachten deinen Schein,
Nur in Demuth ihn betrachten,
Selig nur und traurig sein!

Höre nicht mein stilles Beten,
Deinem Glücke nur geweiht;
Darfst mich niedre Magd nicht kennen,
Hoher Stern der Herrlichkeit!

Nur die Würdigste von allen
Soll beglücken deine Wahl
Und ich will die Hohe segnen,
Segnen viele tausend Mal.

Will mich freuen dann und weinen,
Selig, selig bin ich dann,
Sollte mir das Herz auch brechen,
Brich, o Herz, was liegt daran.

Adalbert v. Chamisso

Magyar fordítása:

„Szeretlek, szeretlek,
Mint egy lágy kenyeret,
Sóhajtok én érted
Egy nap százezeret”
népdal

Női- szeretet és élet

2

Mind közül a legpompásabb,
Milyen gyengéd, milyen jó!
Tiszta szempár és szép ajkak,
Fényes ész és jó kedv – ó!

Úgy, mint ott a kék mélységben,
Minden csillag ragyogó;
Ekképp lesz ő az egemen
Messze fénylőn csillogó.

Járok-kelek utad mentén
Csodálkozni fényeden,
Alázattal azt szeretném,
Hogy az boldog s bús legyen!

Ne halld csendes könyörgésem!
Szerencsédet avatja;
Nem ismerhetsz – mint lányt – engem,
Gyönyörűség csillaga!

Összes között, mint legméltóbb,
’Ki támasszal döntést nyer;
S áldom majd a Magasságost,
Áldom sok-sok ezerszer.

Örülök és sírok: így ni!
Akkor nagyon boldogan;
Szívem akar összetörni,
– Ó, törj szív! mi van abban?

Kispest, 1999. november 10.

Frauen-Liebe und -Leben
3

Ich kann 's nicht fassen, nicht glauben,
Es hat ein Traum mich berückt,
Wie hätt' er doch unter allen
Mich Arme erhöht und beglückt?

Mir war 's, er habe gesprochen:
Ich bin auf ewig dein –
Mir war 's – ich träume noch immer,
Es kann ja nimmer so sein.

O laß im Traume mich sterben,
Gewieget an seiner Brust.
Den seligsten Tod mich schlürfen
In Thränen unendlicher Lust.

Adalbert v. Chamisso

Magyar fordítása:

„Jaj istenem! Mi lelt engem?
Hol a hajdani jókedvem?
Eltűnt tőlem, mint az álom,
Nyugtom sehol sem találom”
népdal

Női- szeretet és élet
3

Nem értem és nem hiszem én,
Hogy egy álom behálózott;
Ám engem – mind közt szegényt –
Felemelt és boldogított?

Mintha álmodtam volna bár,
Olyan volt az, mikor mondta:
– Tiéd vagyok örökké már –
Nos, ez nem lehet így soha!

Ó, hagyj álomban meghalni!
Elringatott keblén, mely lágy;
Legboldogabb halált inni
A könnyekben – végtelen vágy.

Kispest, 2000. január 5.

Frauen-Liebe und -Leben

4

Du Ring an meinem Finger,
Mein goldnes Ringelein,
Ich drücke dich fromm an die Lippen,
Dich fromm an das Herze mein.

Ich hatt' ihn ausgeträumet,
Der Kindheit friedlichen Traum,
Ich fand allein mich, verloren
Im öden, unendlichen Raum.

Du Ring an meinem Finger,
Da hast du mich erst belehrt,
Hast meinem Blick erschlossen
Des Lebens unendlichen Werth.

Ich werd' ihm dienen, ihm leben,
Ihm angehören ganz,
Hin selber mich geben und finden
Verklärt mich in seinem Glanz.

Du Ring an meinem Finger,
Mein goldnes Ringelein,
Ich drücke dich fromm an die Lippen,
Dich fromm an das Herze mein.

Adalbert v. Chamisso

Magyar fordítása:

„A szív többet ér az észnél,
tehát a nő többet a férfinál”
Greguss Ágost

Női- szeretet és élet

4

Te, gyűrű, az ujjamon,
Aranyos gyűrűcském!
Ajkamhoz szorítlak kegyesen,
S jámboran szívemhez én.

Álmodoztam róla én;
Gyermekkor: békés álom,
Egyedül vesztem el itt a
Sivár, végtelen világon.

Te, gyűrű, az ujjamon,
Először oktattál még,
Látásom rányitottad:
Az élet milyen nagy érték.

Éltemmel szolgálom, s hozzá-
Tartozom egészen;
Magam' adni és rátalálni,
Dicsőülök fényében.

Te, gyűrű, az ujjamon,
Aranyos gyűrűcském!
Ajkamhoz szorítlak kegyesen,
S jámboran szívemhez én.

Kispest, 2000. március 9.

Frauen-Liebe und -Leben
5

Helft mir, ihr Schwestern,
Freundlich mich schmücken,
Dient der Glücklichen heute mir
Windet geschäftig
Mir um die Stirne
Roch der blühenden Myrte Zier.

Als ich befriedigt,
Freudiges Herzens,
Dem Geliebten im Arme lag,
Immer noch rief er,
Sehnsucht im Herzen,
Ungeduldig den heut'gen Tag.

Helft mir, ihr Schwestern,
Helft mir verscheuen
Eine thörichte Bangigkeit;
Daß ich mit klarem
Aug' ihn empfange,
Ihn, die Quelle der Freudigkeit.

Bist, mein Geliebter,
Du mir erschienen,
Giebst du, Sonne, mir deinen Schein?
Laß mich in Andacht,
Laß mich in Demuth
Mich verneigen dem Herren mein.

Streut ihm, Schwestern,
Streut ihm, Blumen,
Bringt ihm knospende Rosen dar.
Aber euch, Schwestern,
Grüß' ich mit Wehmuth,
Freudig scheidend aus eurer Schaar.

Adalbert v. Chamisso

Magyar fordítása:

Átitat az áhítat

Női- szeretet és élet
5

Hát díszítsetek
Engem, testvérek!
Ma szerencse szolgál nékem;
Serényen övez,
Homlokom körül,
A viruló mirtusz ékem.

Vidám szíveknek
Megnyugtatásul:
A kedves vett a karjába,
Hívott, bár mindig,
A szívben a vágy,
Türelmetlen lett így mára.

Nos, segítsetek
Nekem, testvérek,
Elűzni dőre szorongást!
Hogy én már tiszta
Szemmel fogadjam
Örvendetesség forrását.

Jövendőbelim,
Feltűntél nekem?
Nekem adod te – Nap – fényed?
Hagyj áhítatban,
Hagyj alázatban,
Hajlani, uram, előtted!

Szórjatok rá
Virágokat!
Bimbózó rózsát hozzatok!
Ám örömmel,
Búval köszöntöm,
S hagyom el kis csapatotok.

Égeraracsa. 2000. október 26.

Frühlingsahnung

O sanfter, süßer Hauch!
Schon weckest du wieder
Mir Frühlingslieder.
Bald blühen die Veilchen auch.

Ludwig Uhland

Magyar fordítása:

„Városban kényelmesebb élni,
falun egészségesebb”
bölcs megállapítás

Tavaszsejtés

Ó mily' édes pára!
Újból keltesz engem
Tavaszdal – s velem
Lesz ibolyák virága.

Kispest, 2000. december 26.

Frühlingsbotschaft
(mit Musikbegleitung)

Kuckuck, Kuckuck, ruft's aus dem Wald.
Lasset uns singen, tanzen und springen!
Frühling, Frühling wird es nun bald!

Kuckuck, Kuckuck läßt nicht sein Schrein.
Kommt in die Felder, Wiesen und Wälder!
Frühling, Frühling, stelle dich ein!

Volkslied

Magyar fordítása:

„Csöndesek volnának az erdők, ha csak a legtehetségesebb madarak énekelnének”
Dyke Henrik

Tavaszi üzenet
(megzenésítve)

– Kakukk, kakukk – hív a határ.
Hadd jöjjön nóta, tánc és a móka!
Tavasz, tavasz lesz végre már!

– Kakukk, kakukk – kiált madár.
Jöjj ki a térre, erdőbe, rétre!
Tavasz, tavasz, köszönj be már!

népdal

Égeraracsa, 1998. augusztus 15.

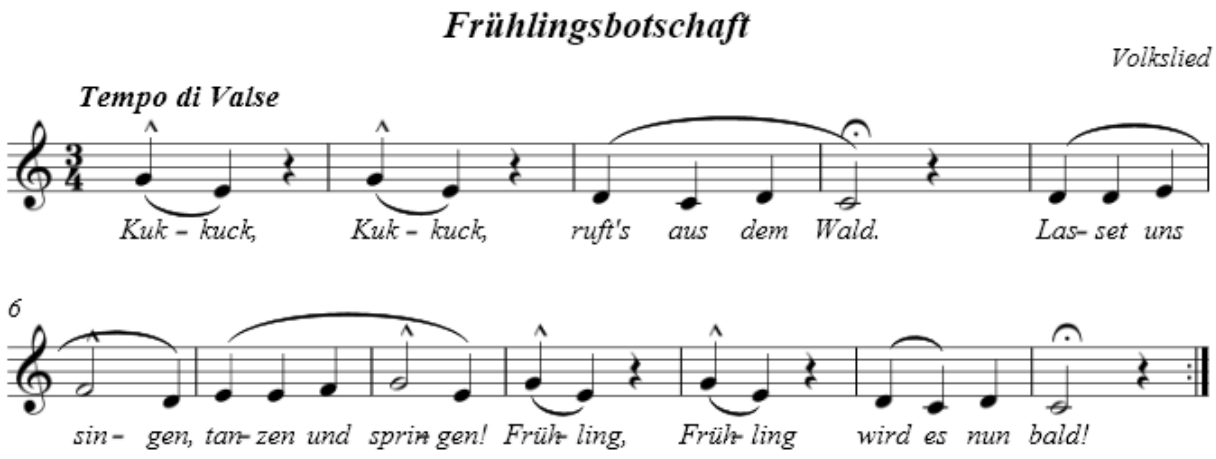

Frühlingsbotschaft

Kuckuck, Kuckuck, ruft's aus dem Wald.
Lasset uns singen, tanzen und springen!
Frühling, Frühling wird es nun bald!

Kuckuck, Kuckuck läßt nicht sein Schrein.
Kommt in die Felder, Wiesen und Wälder!
Frühling, Frühling, stelle dich ein!

Volkslied

Frühlingsglaube

Die linden Lüfte sind erwacht,
Sie säuseln und weben Tag und Nacht,
Sie schaffen an allen Enden.
O frischer Duft, o neuer Klang!
Nun, armes Herze, sei nicht bang!
Nun muß sich alles, alles wenden.

Die Welt wird schöner mit jedem Tag,
Man weiß nicht; was noch werden mag,
Das Blühen will nicht enden.
Es blüht das fernste, tiefste Tal:
Nun, armes Herz, vergiß der Qual!
Nun muß sich alles, alles wenden.

Ludwig Uhland

Magyar fordítása:

„Nem mozog levél,
ha nem fú' a szél”
népi mondóka

Tavaszi hit

Felébredtek enyhe szellők,
Napéjt átszőve lebegnek ők,
Így mindenhol alkot a lég.
Ó friss illat, új hang, csengő!
Nos, szegény szív, ne légy féltő!
Minden meg kell hogy forduljon még.

A világ szebb lesz majd minden nap,
Nem tudni még, mit akarhat,
Virágzásnak nem lehet vég.
Legmélyebb völgyben nyílik kint,
Nos, szegény szív, felejtsd a kínt!
Minden meg kell hogy forduljon még!

Suhl, 1997. december 13.

Frühlingslob
(Lob des Frühling)

Saatengrün, Veilchenduft,
Lerchenwirbel, Amselschlag,
Sonnenregen, linde Luft!

Wenn ich solche Worte singe,
Braucht es dann noch großer Dinge,
Dich zu preisen, Frühlingstag?

Ludwig Uhland

Magyar fordítása:

„Szt. Márk nap, ha csalogány szól:
csak jót hirdet a tavaszról”
paraszti regula

Tavaszmagasztaló

Zöld vetés, kék illat,
Pacsirta- , rigójelek,
Lágy a lég, nap árad!

Ha ily' szókat eldalolok,
Szükséges még pár nagy dolog,
Tavasz, hogy dicsérjelek?

Kispest, 1999. január 8.

Gebrochnes Herz

Die Rosen und die Nelken,
Und Flieder und Jasmin,
Die müssen wohl verwelken,
Und müssen wohl verblüh'n.

Die Lieb' ist Gab' und Güte,
Die Lieb' ist keine Pflicht,
Die Lieb' ist eine Blüte –
Verblüht und bleibet nicht!

Die Rosen und der Flieder,
Und Nelken und Jasmin,
Die kommen alle wieder
Und werden alle blüh'n.

Nur nicht die Lieb' und Treue,
Wenn sie verloren ist!
Und keimt kein Herz aufs neue,
Das schon gebrochen ist.

Otto Friedrich Gruppe

Magyar fordítása:

A szegfűt sokszor csak a
drót teszi piacképessé

Tört szív

A rózsák és a szegfűk,
Orgonák s jázminok;
Fonnyadt lesz a szépségük,
S el kell hervadniok!

Ajándék a szerelem
És nem kötelesség;
Virágzás a szerelem –
És virágzás a vég.

A rózsák és orgonák,
Szekfűk és jázminok;
Újra jönnek s mutatják,
Hogy lesznek virágok.

A hűség és szerelem,
Ha felejtik, nem vár!
Nem csírázik szívben sem,
Mert az összetört már.

Kispest, 2000. április 5.

Geflüster bei Nacht

Es ist ein Flüstern in der Nacht,
Es hat mich ganz um den Schlaf gebracht;
Ich fühl' 's, es will sich was verkünden
Und kann den Weg nicht zu mir finden.

Sind 's Liebesworte, vertrauet dem Wind,
Die unterwegs verwehet sind?
Oder ist 's Unheil aus künftigen Tagen,
Das emsig drängt sich anzusagen?

Theodor Storm

Magyar fordítása:

„Azt kérdezem a felhőktől,
Azt a suttogó szellőktől”
Kisfaludy Károly

Éji suttogás

Egy súgás-búgás az éjben,
’Mely álomtól fosztott egészen;
Érzem, valamit jelent – talán,
S nem találja az utat hozzám.

Ezek szélre bízott kedves szavak,
'Mik az úton szétszóródnak?
Vagy vész a napokban, amely közeli,
S tolong serényen jelenteni?

Égeraracsa, 2000. október 16.

Geheimnis

Wir seufzen nicht, das Aug' ist trocken,
Wir lächeln oft, wir lachen gar!
In keinem Blick, in keiner Miene,
Wird das Geheimnis offenbar.

Mit seinen stummen Qualen liegt es
In unsrer Seele blut'gem Grund;
Wird es auch laut im wilden Herzen,
Kramphaft verschlossen bleibt der Mund.

Frag du den Säugling in der Wiege,
Frag du die Toten in dem Grab,
Vielleicht daß diese dir entdecken,
Was ich dir stets verschwiegen hab' .

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

Alig van olyan ember, akinek
ne lenne takargatnivalója

Titok

Gyakran mosolygunk, sőt kacagunk,
Sóhajunk nincs, száraz a szem.
Sem tekintetben, sem az arcon
Nem lesz nyílttá a titok sem.

Néma kínjával rejtőzik az
Lelkünkben, mint vérző rész, s fáj,
Ha hangos is lesz zord szívekben,
Görcsösen zárt marad a száj.

Csecsemőt kérdezd a bölcsőben,
Halottakat a sírban kérd.
Lehet, hogy neked majd felfedik,
'Mit titkoltam folyton ezért.

Suhl, 1997. november 25.

Glaubst du 's nicht ?

Drei Rosen im Garten,
Drei Tannen im Wald,
Im Sommer ist 's lustig,
Im Winter ist 's kalt.

Volksreim

Magyar fordítása:

A természet sohasem lehet unalmas

Nem hiszed ?

A kertben rózsafák,
Erdőben a fenyves;
Nyáron a vidámság,
Télen hideg, nedves.

népköltés

Égeraracsa, 1996. szeptember 5.

Gleichnis

Es ist ein Brunnen, der heißt Leid;
D'raus fließt die laut're Seligkeit.
Doch wer nur in die Brunnen schaut,
Den graut.

Er sieht im tiefen Wasserschacht
Sein lichtes Bild umrahmt von Nacht.
O trinke! da zerrint dein Bild:
Licht quillt.

Richard Dehmel

Magyar fordítása:

„Íze van a sónak,
Értelme a szónak,
Hidege a hónak,
Tüze a jó lónak,
Feneke a tónak,
Jutalma a jónak”
erkölcsi példázat

Példabeszéd

Van egy kút, a neve sirám,
Benne folyik az üdv tisztán;
'Ki e kútba nézve horgad:
Borzad.

Vízaknában látja sötét
Éjkeretben fénylő képét.
Idd a képed! eltűnik ő:
Fény nő.

Kispest, 2000. december 24.

Heidebilder II

Die Mittagsonne brütet auf der Heide,
Im Süden droht ein schwarzer Ring.
Verdurstet häng das magere Getreide,
Behaglich treibt der Schmetterling.

Ermattet ruh'n der Hirt und seine Schafe,
Die Ente träumt im Binsenkraut,
Die Ringelnatter sonnt in trägem Schlafe
Unregbar ihre Tigerhaut.

Im Zickzack zuckt ein Blitz, und Wasserfluten
Entstürzen gierig dunklem Zelt.
Es jauchzt der Sturm und peitscht mit seinen Ruten
Erlösend meine Heidewelt.

Detlev v. Liliencron

Magyar fordítása:

„Pusztán születtem, a pusztán lakom.
Nincs födeles, kéményes hajlokom”
Petőfi

Pusztai képek 2

Perzseli a pusztát a nap déltájban,
Délről sötét gyűrű rémít.
A silány gabona kókad szomjasan,
S lepke csapkodja szárnyait.

Tikkadtan pihen pásztor és juha,
Kacsa álmát őrzi a sás,
A vízisikló álmot lát napozva,
Tigrisbőre fénylőn mintás.

Fény villan cikcakkban, s a vízáradat
Sötét sátrat terít mohón.
Ujjong a vihar és korbácsot ragad,
S menti pusztai világom.

Égeraracsa, 2005. július 20.

Heimat

Und auch im alten Elternhause
Und noch am Abend keine Ruh' ?
Sehnsüchtig hör' ich dem Gebrause
Der hohen Pappeln draußen zu.

Und höre sacht die Türe klinken,
Mutter tritt mit der Lampe ein;
Und alle Sehnsüchte versinken,
O Mutter, in dein Licht hinein.

Richard Dehmel

Magyar fordítása:

Boldog az, aki megfeledkezik arról,
amit változtatni többé nem lehet"
B. Laurids

Otthon

Még az öreg szülői házban,
S az alkonyban sincs nyugalom?
Sóvárgón hallom, háborgás van:
Nagy nyárfákat az udvaron.

És hallom: lassan fordul kilincs,
A lámpással anya lép be;
És mind – ami vágy – elsüllyed, nincs,
Ó anya! el a fényedbe.

Kispest, 1999. január 26.

Heimkehr

Entfernte Glocken klangen
Herauf den stillen See, —
Weiß nicht, woher sie drangen,
Weiß nicht, was sie mir sangen –
Mir ward so wohl, so weh.

Verworrne Stimmen riefen,
Das Ufer lag so fern,
Der Wind, die Wellen schliefen,
Und durch des Himmels Tiefen
Schoß ein verirrter Stern.

Der Mond mit hellem Blicke
Durchmaß die Fluten weit, –
Wohl auf der Strahlenbrücke
Ging sanft gelöst zurücke
Ein Herz zur Ewigkeit.

Max Kalbeck

Magyar fordítása:

A végtelenség útvesztőjébe
csak a képzelet repülhet

Hazatérés

Harang szólt a távolban
A csendes tavon át, —
Jött, de nem tudom honnan,
Azt sem, mit dalolt onnan –
Oly' jól esett, úgy fájt.

Kusza hangok hívtak ott,
Messze part állt éppen,
Szél s hullám látott álmot,
S kósza csillag száguldott
Az ég mélységében.

Hold járt-kelt a habokon,
Fénye távolba hív, —
Boldogan – sugárhídon –
Ment vissza oldott módon
Öröklétbe a szív.

Kispest, 2003. január 3.

Heimweg

Die Hände voll duft von zerriebener Rinde,
voll Tau, den ich gesammelt hab' ,
auf Spinnweben, geliehen vom Winde,
ein Vogellied als Wanderstab,

zwei Hasenhaare und drei Glocken Heide,
den Geigenbogen, Grillenbein,
der Schnecke rechtsgedrehte Bleibe
und einen bunten Kiselstein,

aus Pustenblumen einen Schirm im Regen,
so spähe ich nach den Gestirnen aus,
das Herz verschwistert allen Wegen,
die Seele stets ein Stück voraus.

Gudrun Fischer

Magyar fordítása:

„És az ily ember, ki csak legelőnek
nézi lakhelyét, megvetést érdemel
itthon és külföldön is”
Bölöni Farkas Sándor

Hazafelé vezető út

Kezek, ledörzsölt héjtól illattal tele,
dús harmat a pókhálóban,
'melyet gyűjtöttem a széltől kérve,
vándorrajban madárdallam,

két nyúlszőr, s három pusztai kolomp – ott,
tücsöklábak vonó helyett,
csiga, 'mely jobbra kanyarodott,
és egy színes kavicskövet,

vadvirágokból ernyőt az esőben,
csillagzatok, 'melyeket fürkészek,
a szív összetart mindenképpen,
ám előbb mindig a lélek.

Kispest, 2002. december 22.

Heimweh

Ihr grünen Hügel! du stilles Thal,
Du Linde vor meinem Haus!
Und auch du andrer Frühlingsstrahl,
Nach euch schau' ich hinaus.

Es braust das Meer und singt ein
Die Woge prallt zurück,
Und wie sie immer weiter flieht,
Ach! ferne wohnt das Glück!

Ich weiß nicht, was ich traurig bin –
– Mein Herz es pochet so!
Doch geht ein Traum mir durch den Sinn –
Ich war wohl einmal froh.

Lied, Ihr grünen Hügel! du stilles Thal,
Du Linde vor meinem Haus! –
Und auch du andrer Frühlingsstrahl,
Nach euch schau' ich hinaus!

Karl Siebel

Magyar fordítása:

A szükség úgy hozta azt magával:
nem mehetünk együtt a hazával

Honvágy

Ti, zöld dombok, te, csöndes völgy,
Mi több, te is, tavaszfény!
Házam előtt te, hárs, te, zöld –
Utánatok nézek én.

Dalol a tenger és pezseg,
A sok hullám visszatér,
S mint ők mindig menekülnek;
A szerencse távol él!

Szomorú vagyok? – nem tudom –
Szívem úgy dörömböl ám!
Átsuhan a vágy, mint álom —
Egyszer voltam oly' vidám.

Ti, zöld dombok, te, csöndes völgy,
Mi több, te is, tavaszfény!
Házam előtt, te, hárs, te, zöld –
Utánatok vágyom én!

Égeraracsa, 2000. július 27.

Herbsttag

Herr: es ist Zeit. Der Sommer war sehr groß
Leg deinen Schatten auf die Sonnenuhren,
Und auf den Fluren laß die Winde los.

Befiehl den letzten Früchten voll zu sein;
Gib ihnen noch zwei südlichere Tage,
Dränge sie zur Vollendung hin und jage
Die letzte Süße in den schweren Wein.

Wer jetzt kein Haus hat, baut sich keines mehr.
Wer jetzt allein ist, wird es lange bleiben,
Wird wachen, lesen, lange Briefe schreiben
Und wird in den Alleen hin und her
Unruhig wandern, wenn die Blätter treiben.

Rainer Maria Rilke

Magyar fordítása:

„Az erény túlzott gyakorlata
leigázza a természetet”
Csuang-ce

Őszi nap

Úr: idő van. Hosszú nyár volt nagyon.
Helyezd árnyékodat a napórákra,
S hagyj szeleket határban szabadon!

Végső gyümölcsök érését rendezd:
Adjál nekik még két délies napot!
Unszold tökélyre! hisz halasztást kapott;
S bilingérezz' a szőlőben édest!

'Kinek háza nincs, már nem építhet.
'Ki egyedül van, az úgy marad mostan,
Majd felkel, olvas, levelet ír hosszan,
S fasorokban fel s alá mehet
Nyugtalanul, mint levelek – hajtottan.

Kispest, 1998. december 20.

Herbstbild

Dies ist ein Herbsttag, wie ich keinen sah!
Die Luft ist still, als atmete man kaum,
Und dennoch fallen raschelnd, fern und nah' ,
Die schönsten Früchte ab von jedem Baum.

O stört sie nicht, die Feier der Natur!
Dies ist die Lese, die sie selber hält,
Denn heute löst sich von Zweigen nur,
Was vor dem milden Strahl der Sonne fällt.

Friedrich Hebbel

Magyar fordítása:

Ne rázd a gyümölcsét magától
hullató fát!

Őszi kép

Ilyet nem láttam, ilyen őszi nap!
Puffanás zaja szól közel s távol;
Bár a lég csendes leheletként hat,
A legszebb gyümölcs hull minden fáról.

Ne zavard a természet ünnepét!
Ez a szüret, 'melyet tart önmaga;
Mert elengedi ma az ág kezét,
S hull, mert éri a nap langy' sugara.

Égeraracsa, 1998. szeptember 28.

Herbstgefühl

Wie ferne Tritte hörst du 's schallen,
Doch weit umher ist nichts zu seh'n,
Als wie die Blätter träumend fallen
Und rauschend mit dem Wind verweh'n.

Es dringt hervor wie leise Klagen,
Die immer neuem Schmerz entsteh'n,
Wie Wehruf aus entschwund'nen Tagen,
Wie stetes Kommen und Vergeh'n.

Du hörst, wie durch der Bäume Gipfel
Die Stunden unaufhaltsam geh'n,
Der Nebel regnet in die Wipfel,
Du weinst und kannst es nicht versteh'n.

Martin Greif

Magyar fordítása:

„Itt van a régi, tompa nóta,
Mely a süket ködben lapult"
Ady

Őszérzet

Hallod távol, mint léptek zaját,
Ám körös-körül nincs, 'ki él;
Csak a széllel hull és álmot lát
Szóródva sok zörgő levél.

Halk sirámként áthatolnak,
S támad velük új fájdalom;
A tűnt napokból mint jajszavak,
Ahogy' jönnek s múlnak folyton.

Hallod – feltartózhatatlanul –
Fák csúcsán át órák telnek,
Az ág végekre a köd ráhull;
Sírsz, és ezt meg sem értheted.

Égeraracsa, 2000. szeptember 3.

Herbstlied

Durch die Wälder streif' ich munter,
Wenn der Wind die Stämme rüttelt
Und mit Rascheln bunt und bunter
Blatt auf Blatt herunterschüttelt.

Denn es träumt bei solchem Klange
Sich gar schön vom Frühlingshauche,
Von der Nachtigall Gesange,
Und vom jungen Grün am Strauche.

Lustig schreit' ich durchs Gefilde,
Wo verdorrte Disteln nicken,
Denk' an Maienröslein milde
Mit den morgenfrischen Blicken.

Nach dem Himmel schau' ich gerne,
Wenn ihn Wolken schwarz bedecken;
Denk' an tausend liebe Sterne,
Die dahinter sich verstecken.

Friedrich v. Sallet

Magyar fordítása:

„Bertalan nap amit főz,
olyan lesz az egész ősz”
paraszti regula

Őszi ének

Frissen megyek át fák hadán,
'Hol szél rángat fatörzseket;
És zörgéssel tarka-barkán
Hullanak le a levelek.

A halk neszben hát elmereng
Egy szép tavaszi sóhajon,
A lágy csalogány éneken,
És üde zöldről a bokron.

Vígan lépek át a mezőn,
'Hol bogáncs biccent hervadtan;
Rózsácskára – emlékezőn,
Friss reggelen, úgy májusban.

Örömest nézem az eget,
Ha takarják sötét felhők;
S ezer csillagot képzelek,
Felhők mögött rejtőzködőt.

Kispest, 1999. december 30.

Hörst du, wie die Brunnen rauschen ?

Hörst du, wie die Brunnen rauschen?
Hörst du, wie die Grille zirpt?
Stille, stille, laß uns lauschen,
Selig, wer in Träumen stirbt;
Selig, wen die Wolken wiegen,
Wenn der Mond ein Schlaflied singt;
O, wie selig kann der fliegen,
Dem der Traum den Flügel schwingt,
Daß an blauer Himmelsdecke
Sterne er wie Blumen pflückt;
Schlafe, träume, flieg' , ich wecke
Bald dich auf und bin beglückt!

Clemens Brentano

Magyar fordítása:

„Meg nem inog, aki csillagra néz”
Leonardo da Vinci

Hallod, ahogyan a kutak zúgnak ?

Hallod, 'hogy a kutak zúgnak?
Hallod, 'hogy szól tücsök-dal?
Csendben, némán hallgassuk csak!
Boldog, 'ki álmában hal;
Boldog, akit felhő ringat,
’Ha hold egy dalt énekel;
Ó, mily' boldog, 'ki kap szárnyat,
És álmában szárnyra kel,
Hogy virágként kék égbolton
A csillagokat szedje;
Alszom, szállok és álmodom,
S szerencséltetlek – keltve.

Kispest, 2000. december 22.

Ich nehm' es leicht

Ich nehm' es leicht,
Ob Schweres auch zu tragen!
Halb ist erreicht
Ein Ziel durch frohes Wagen.
Wer wird erst steh'n und zagen,
Die Frische weicht.
Ob Schweres auch zu tragen,
Ich nehm' es leicht!

Ich nehm' es leicht,
Wie auch die Loose fallen!
Die Zeit verstreicht
Zu rasch ja mit uns allen…
In Hütten wie in Hallen
Die Locke bleicht;
Wie auch die Loose fallen
Ich nehm' es leicht!

August Silberstein

Magyar fordítása:

„Étel, ital, álom,
szükséges e három”
népi mondóka

Könnyen veszem

Könnyedén veszem,
Ha súlyokat vinni kell.
Félig elérem
A célt így víg szekérrel.
Ki áll majd csüggedéssel?
A friss engedjen.
Ha súlyokat vinni kell,
Könnyedén veszem.

Könnyedén veszem,
Ahogy sorsok dőlnek el.
Időnk hirtelen
Múlik mindnyájunkkal el…
Megfakuló fürtökkel
Viskón s teremben;
Ahogy sorsok dőlnek el,
Könnyedén veszem.

Égeraracsa, 2000. május 20.

Ich und du

Wir träumten von einander
Und sind davon erwacht,
Wir leben, um uns zu lieben,
Und sinken zurück in die Nacht.

Du tratst aus meinem Traume,
Aus deinem trat ich hervor,
Wir sterben, wenn sich eines
Im andern ganz verlor.

Auf eine Lilie zittern
Zwei Tropfen, rein und rund,
Zerfließen in eins und rollen
Hinab in des Kelches Grund.

Friedrich Hebbel

Magyar fordítása:

„Ha én vagyok én, és te vagy te:
ki a nagyobb csacsi én vagy te?”
tréfás mondóka

Én és te

Álmot láttunk egymásról,
S ebből felébredtünk.
Élünk magunkat szeretve,
És az éjbe visszaintünk.

Az álmomból kiléptél,
S tiedből én egészben.
Meghalunk, ha elveszünk
Egy másban egészen.

Egy liliomon reszket
Két kerek, tiszta csepp.
Egybeolvadni s gurulni
Le a kehelybe a szebb.

Kispest, 1999. február 9.

Im April

Du feuchter Frühlingsabend,
Wie hab' ich dich so gern –
Der Himmel wolkenverhangen,
Nur hier und da ein Stern.

Wie leiser Liebesodem,
Hauchet so lau die Luft,
Es steigt aus allen Thalen
Ein warmer Veilchenduft.

Ich möcht' ein Lied ersinnen,
Das diesem Abend gleich,
Und kann den Klang nicht finden,
So dunkel, mild und weich.

Emanuel Geibel

Magyar fordítása:

„A bölcs emberek mindig több lehetőséget
teremtenek maguknak, mint amennyit találnak”
Bacon Ferenc

Áprilisban

Te nyirkos, tavaszi est,
Úgy szeretlek, várlak –
Égre felhőfüggönyt ereszt,
Csak itt-ott van csillag.

Mint halk szerelmi óda,
Lehel lanyhán a lég;
Minden völgyből ibolya
Illata árad szét.

Szeretnék alkotni dalt!
Olyat, mint ez este;
Nem lelem: a hang elhalt,
Oly' sötét, lágy s enyhe.

Kispest, 2000. november 12.

Im Nebel

Seltsam, im Nebel zu wandern!
Einsam ist jeder Busch und Stein,
Kein Baum sieht den andern,
Jeder ist allein.

Voll von Freunden war mir die Welt,
Als mein Leben noch licht war;
Nun, da der Nebel fällt,
Ist keiner mehr sichtbar.

Wahrlich, keiner ist weise,
Der nicht das Dunkel kennt,
Das unentrinnbar und leise
Von allen ihn trennt.

Seltsam, im Nebel zu wandern!
Leben ist Einsamsein.
Kein Mensch kennt den andern,
Jeder ist allein.

Hermann Hesse

Magyar fordítása:

Bölcs az, mindent ki megvet”
Kölcsey

Ködben

Ködben furcsa vándorolni,
Kő és bozót magános ott.
Egy fa sem lát fát, ha nézi,
Minden elhagyatott.

Baráttal telt volt a világ
Életemben, 'míg fény volt sok.
Amióta a köd leszállt,
Többé nem láthatók.

Senki nem lehet bölcs – végül,
Ki sötétet ne ismerne;
Azt csendben, menthetetlenül
A mindből kiszedje.

Ködben furcsa vándorolni,
Mert az élet magános ott.
Ember társát nem ismeri,
Minden elhagyatott.

Suhl, 1997. december 26.

Im Walde

Heut' beschlichen mich die Träume,
Da es heller Mittag war.
Durch des Waldes junge Bäume
Flog 's wie Duft von deinem Haar.

Leise klang ein holdes Lachen,
Wie nur deine Lippe lacht,
Wenn des Morgenroths Erwachen
Deine Seele fröhlich macht.

Ja, mir war 's, als ob mich träfe
Deines Auges stiller Geist
Und ein Kuß an meiner Schläfe,
Wie nur du zu küssen weißt.

Paul Heyse

Magyar fordítása:

„A beszéd csak félreértések forrása”
Saint-Exupéry Antal

Az erdőn

Úgy meglepett ma az álom,
Fénylett a dél a naptól.
Erdőn tört át ifjú fákon,
Mint illat a hajadból.

Kegyes mosoly halk csengésben,
Ahogy ajkad kacagott.
Öröm az, mint hajnal fénye,
'Melyet lelked okozott.

Mintha énrám talált volna
Szemed csöndes szelleme.
Úgy csókolni, mint álmomban,
Csak te tudsz, egyedül te.

Kispest, 2007. február 16.

In der Frühe

Kein Schlaf noch kühlt das Auge mir,
Dort gehet schon der Tag herfür
An meinem Kammerfenster.
Es wühlet mein verstörter Sinn
Noch zwischen Zweifeln her und hin
Und schaffet Nachtgespenster.
– Ängste, quäle
Dich nicht länger, meine Seele!
Freu dich! schon sind da und dorten
Morgenglocken wach geworden.

Eduard Mörike

Magyar fordítása:

„Az izgalom nem jó párnának”
Brontë Sarolta

Hajnalban

Alvás nincs, a szemem még hűl,
A nappal már ott megy – kívül –
Hálószobám ablakán.
Vájkál a feldúlt agyamban
Kétségek közt össze-vissza,
S az éji rém tesz-vesz ám.
– Ne rémisszen
S kínozzon ez tovább, lelkem!
Örülj! már hallhatsz itt s amott
Felébredt hajnalharangot.

Kispest, 2000. december 30.

In der Stille der Nacht

In der Stille der Nacht,
Hoch oben wandeln die Sterne;
Aus tiefem Schlaf bin ich erwacht,
Und starre hinaus in die Ferne.

In der Stille der Nacht
Was hat in das Ohr mir gerufen?
Der Riegel klirrt so leis, so sacht,
Es knistert der Sand auf den Stufen...

In der Stille der Nacht
O vergebliches, thörichtes Sehnen!
Das Grab hat noch keinen zurückgebracht —
Gute Nacht! – und entschlumm're in Thränen.

Robert Prutz

Magyar fordítása:

„Olyan kevésen múlik, hogy egyedül
érezzük magunkat a világban"
Carpelan Bodó

Az éj csendjében

Az éj csendjében – 'hol
Fent andalognak csillagok –
Felébredtem mély álomból,
És a távolba bámulok.

Az éjszaka csendjén
Mi hatol a fülembe – vajon?
Retesz zörög oly halkan, enyhén,
És homok csikordul fokokon...

Az éj csendjében – ma
A dőre sóvárgás sikertelen!
A sír még senkit nem adott vissza —
Jó éjt! – s elszunnyadok a könnyekben.

Kispest, 2000. február 7.

In der Trauer

Ein Meister bin ich worden,
Zu weben Gram und Leid;
Ich webe Tag und Nächte
An meinem Trauerkleid.

Ich slepp' es auf der Straße
Mühselig und bestaubt;
Ich trag' von spitzen Dornen
Ein Kränzlein auf dem Haupt.

Die Sonne steht am Himmel,
Sie sieht es und sie lacht:
Was geht da für ein Zwerglein
In einer Königstracht.

Ich lege Kron und Mantel
Beschämt am Wege hin
Und muß nun ohne Trauer
Und ohne Freuden zieh'n.

Gottfried Keller

Magyar fordítása:

Sallanggal vagy sallang nélkül
egyforma út vezet végül

Siralmasan

A mester, 'kivé váltam,
'Mit sző: bú és bánat;
Éjeken át és nappal
Szövöm gyászruhámat.

Hurcolom azt az utcán
Porosan, nehezen;
Tövises kis koronát
Viselek fejemen.

A nap az égen áll és
Kacagja azt látva:
Hogy' megy – mint törpécske –
Királyi palástban.

Rakom köpenyt s koronát
Útra, rám szégyen ül;
És vonulnom kell tovább
Bánat s öröm nélkül.

Kispest, 1999. január 12.

In einem verlassenen Zimmer

Fenster, bunte Blumenbeeten,
Eine Orgel spielt herein.
Schatten tanzen an Tapeten,
Wunderlich ein toller Reih'n.

Lichterloh die Büsche wehen,
Und ein Schwarm von Mücken schwingt.
Fern im Acker Sensen mähen,
Und ein altes Wasser singt.

Wessen Atem kommt mich kosen?
Schwalben irre Zeichen zieh'n.
Leise fließt im Grenzenlosen
Dort das gold'ne Waldland hin.

Flammen flackern in den Beeten.
Wirr verzückt der tolle Reih'n
An den gelblichen Tapeten.
Jemand schaut zur Tür herein.

Weihrauch duftet süß und Birne,
Und es dämmern Glas und Truh.
Langsam beugt die heiße Stirne
Sich den weißen Sternen zu.

Georg Trakl

Magyar fordítása:

A valamit annak látjuk,
aminek látni akarjuk

Elhagyott szobában

Ablak, színes virágágyak,
Egy orgona dalt belop.
A tapétán furcsa árnyak
Kerge sora táncot rop.

Lobogva int a ciheres,
Szúnyograj száll le és fel.
Távol – szántón – több kasza nyes,
S ősrégi víz énekel.

Kinek lelke becéz engem?
Vészjellel fecske vonul.
Folyik arany rengetegben
Halkan, határtalanul.

Az ágyakon villódzik láng.
Kuszán bájos és zilált
A sor sárgás tapétán.
Valaki néz ajtón át.

Édes illat: tömjén s körte,
Az üveg sötétet hoz.
Forró homlok hajlik egyre
A fehér csillagokhoz.

Égeraracsa, 2000. szeptember 18.

Ist das alles ?

Ein Maientag im Sonnenglanz,
Ein Julitag, ein Erntekranz.

Ein kurzer Traum von Glück und Rast,
Das Leben flog in Sturm und Hast.

In Sturm und Hast bergab, hinab,
Ein gleich vergessenes Menschengrab.

All-Alles zieht, o Morgenrot,
In Netz der alte Spinnrich Tod.

Detlev v. Liliencron

Magyar fordítása:

„Képtelen vagyok arra, hogy
a jelen fájdalmait jövőben
várható jók fejében elviseljem"
De Quincey

Ez minden ?

Egy szép májusi nap ragyogással hosszú,
Egy júliusban, egy aratókoszorú.

Szerencse s pihenés csak rövid, mint álom,
Az élet elrepült – viharban – gyors szárnyon.

Le a sietségben, viharban a völgynek,
Egyformán felejtett ember-síremlékek.

Sok-sok mindent húz-von, ó hajnali opál,
Csapdába az öreg, hálófonó halál.

Égeraracsa, 1999. április 17.

Juli

Klingt im Wind ein Wiegenlied,
Sonne warm hernieder sieht,
Seine Ähren senkt das Korn,
Rote Beere schwillt am Dorn,
Schwer von Segen ist die Flur –
Junge Frau, was sinnst du nur?

Theodor Storm

Magyar fordítása:

„S várja, hogy a vén, dús kéjenc, a Nap
Aranyfésűt tűzzön nagy, zöld hajába”
Tóth Árpád

Július

Bölcsődal száll a szélben,
Tűz le a nap melegen,
Kalász magtól meghajló,
Tüskésben nő rőt bogyó,
Áldással telt mezőség –
Ifjú hölgy, min töprengsz még?

Kispest, 2003. december 30.

Julikinder

Wir Kinder im Juli geboren
Lieben den Duft des weißen Jasmin,
Wir wandern an blühenden Gärten hin,
Still und in schwere Träume verloren.

Unser Bruder ist der scharlachne Mohn,
Der brennt in flackernden roten Schauern
Im Ährenfeld und auf den heißen Mauern,
Dann treibt seine Blätter der Wind davon.

Wie eine Julinacht will unser Leben
Traumbeladen seinen Reigen vollenden,
Träumen und heißen Erntefesten ergeben,
Kränze von Ähren und roten Mohn in den Händen.

Hermann Hesse

Magyar fordítása:

A gyerekek akarják a felnőtt élet minden örömét,
de a gondok és a kötelező felelősségvállalás nélkül

Júliusi gyermekek

Júliusban jöttünk világra
A jázmin illatát szeretve,
Beosonunk virágzó kertekbe
Csendes és mély álmokba zuhanva.

Bátyánk skarlátvörös pipacsként él,
S ég piros látványban világítón
Kalászosokban és forró falakon;
Majd leveleit széthordja a szél.

Mint júliusi éj, létünk akarja
Befejezni álommaltelt körtáncát,
Álmoknak s aratóünnepnek adni át
Kalász- és pipacskoszorúkat kézben fogva.

Égeraracsa, 2005. július 5.

Keine Wolke stillehält

Keine Wolke stillehält,
Wolken fliehn wie weiße Reiher;
Keinen Weg kennt ihre Welt,
Und der Wind, der ist ihr Freier.

Wind, der singt von fernen Meilen,
Springt und kann die Lust nicht lassen,
Einer Landstraß' nachzueilen,
Menschen um den Hals zu fassen.

Und das Herz singt auf zum Reigen,
Schweigen kann nicht mehr die Brust;
Menschen werden wie die Geigen,
Geigen singen unbewußt.

Max Dauthendey

Magyar fordítása:

„Ha forgószél készül,
nincs boszorkány nélkül"
népi mondóka

Egy felhő sem nyugszik

Egy felhő sem nyugszik; látjuk:
Húznak, mint a fehér gémek;
Egy út sem az ő világuk,
És csak a szél jön kérőnek.

Szél énekel, mérföldeket
Szökell, kedvét nem hagyhatja;
Országútra száll, s az embert
A torkánál megragadja.

Szív énekel a körtáncról,
Nem hallgathat többé a mell;
Sok emberből hegedű szól,
'Mely öntudatlan énekel.

Suhl, 1997. december 8.

Lenzfahrt

Am Himmel wächst der Sonne Glut,
Auf quillt der See, das Eis zersprang,
Das erste Segel teilt die Flut.
Mir schwillt das Herz wie Segeldrang.

Zu wandern ist das Herz verdammt,
Das seinen Jugendtag versäumt,
Sobald die Lenzessonne flammt,
Sobald die Welle wieder schäumt.

Verscherzte Jugend ist ein Schmerz
Und einer ew'gen Sehnsucht Hort,
Nach seinem Lenze sucht das Herz
In einem fort, in einem fort!

Und ob die Locke mir ergraut
Und bald das Herz wird stillestehn,
Noch muß es, wann die Welle blaut,
Nach seinem Lenze wandern gehn.

Conrad Ferdinand Meyer

Magyar fordítása:

Nincs született rossz gyerek

Tavaszi lendület

Égen nő a nap parazsa,
Duzzad a tó, törött a jég;
Osztja folyót a vitorla,
Dagad szívem vitorlaként.

Vándorlásra ítélt a szív,
Ifjúságát 'mely szalasztja;
'Mikor tavasz lángolva hív,
'Mikor hullám pezseg újra.

Az eltékozolt ifjúság
Hon a kínra, örök vágyra,
Szív keresi a tavaszát
Egyfolytában, egyfolytában.

És ha fürtöm szürkül végül,
S a szív készül csendben állni;
Úgy kell még, 'míg hullám kékül,
Tavaszában vízre szállni.

Suhl, 1997. december 20.

Lied des Fischerknaben

Es lächelt der See, er ladet zum Bade
Der Knabe schlief ein am grünen Gestade
Da hört er ein Klingen
Wie Flöten so süß
Wie Stimmen der Engel
Im Paradies

Und wie er erwacht in seliger Lust
Da spielen die Wasser ihm um die Brust
Und es ruft aus der Tiefe:
„Lieb' Knabe, bist mein!
Ich locke den Schläfer
Ich zieh' ihn herein.”

Friedrich v. Schiller

Magyar fordítása:

Fürdőhelyen az unalmat
pihenésnek hívják”
Szobotka Tibor

A halászfiú dala

Mosolyog a tenger, hív a fürdőbe,
Parton az ifjú elaludt a zöldben;
Ekkor hall egy zengést:
Síp szól édesen,
Mint angyalok hangja
Az édenben.

És hogy felébred, boldogan örül,
Vizek játszanak a melle körül;
És a mély hívja őt:
„Enyém vagy tudom,
Csábítom az alvót,
És őt lehúzom.”

Kispest, 1998. január 20.

Lied des Harfenmädchens
(aus Erzählung Immensee)

Heute, nur heute
Bin ich so schön;
Morgen, ach morgen
Muß alles vergeh'n!
Nur diese Stunde
Bist du noch mein,
Sterben, ach sterben
Soll ich allein.

Theodor Storm

Magyar fordítása:

„Ez a kislány de kényes,
a mosolya negédes”
népi mondóka

A hárfás lány dala
(az Immensee c. elbeszélésből)

Ma, csak ma, jó nap:
Szép vagyok még;
Holnap, ó, holnap
Eljő a vég!
Ez óra – ennyi! –
Enyém ezzel,
Halni, ó, halni
Magamnak kell.

Kispest, 1999. december 6.

Magyarázat

Az elbeszélésben citerás lány szerepel

Liedchen aus alter Zeit

Eins. Zwei. Drei. Vier.
Vater braucht ein Bier.
Vier. Drei. Zwei. Eins.
Mutter braucht keins.

Bertold Brecht

Magyar fordítása:

„Egy, kettő, három, négy:
– Kis őzike, hová mégy?
– Sem erdőbe, sem rétre;
A szép tavasz elébe!"
gyermekmondóka

Dalocska a régi időből

Egy, kettő, három, négy,
Apa egy sört kér még.
Négy, három, kettő, egy,
Anyának ez nem megy.

Égeraracsa, 1997. szeptember 24.

Lieder
1

Morgens steh' ich auf und frage:
Kommt feins Liebchen heut'?
Abends sink' ich hin und klage:
Aus blieb sie auch heut' .

In der Nacht mit meinem Kummer
Lieg' ich schlaflos, wach;
Träumend, wie im halben Schlummer,
Wandle ich bei Tag.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Minden rossznak megvan
a maga jó oldala”
népi bölcsesség

Dalok
1

Reggelenként tudakolom:
Jön ma kedvesem?
Esténként csak panaszkodom:
Nem jött el ma sem.

Éjszaka a bánat önt el,
Fekszem. s nem alszom;
Álmodozva, szendergéssel
Telik nappalom.

Kispest, 2000. február 24.

Lieder

3

Ich wandelte unter den Bäumen
Mit meinem Gram allein;
Da kam das alte Träumen,
Und schlich mir ins Herz hinein.

Wer hat euch dies Wörtlein gelehret,
Ihr Vöglein in luftiger Höh'?
Schweigt still! wenn mein Herz es höret,
Dann tut es noch einmal so weh.

„Es kam ein Jungfräulein gegangen,
Die sagt es immerfort,
Da haben wir Vöglein gefangen
Das hübsche, gold'ne Wort. "

Das sollt ihr mir mehr erzählen,
Ihr Vöglein wunderschlau;
Ihr wollt meinen Kummer mir stelen,
Ich aber niemanden trau' .

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

A nőtlenségnél eggyel rosszabb
egy jó feleség

Dalok

3

A fák alatt andalogtam,
Velem volt a bánatom;
Régi ábránd járt csak arra,
'Mely szívemen átosont.

Ki tanított szavacskákra
Ti madárkák odafenn?
Mondjátok még – szívem hallja – ,
Majd maradjatok csendben!

„Jött egyszer egy szűzkisasszony,
'Ki folyvást ezt dalolta;
Foglyul ejtett minket – nagyon –
Aranylóan szép szava."

Ti madárkák! kis ravaszok,
Mesélni nem kell nekem;
Gondot nekem ti akartok,
Ám nem bízom senkiben.

Égeraracsa, 2000. szeptember 22.

Lieder
4

Lieb Liebchen, leg 's Händchen aufs Herze mein; –
Ach, hörst du, wie 's pochet im Kämmerlein?
Da hauset ein Zimmermann schlimm und arg,
Der zimmert mir einen Totensarg.

Es hämmert und klopfet bei Tag und bei Nacht.
Es hat mich schon längst um den Schlaf gebracht.
Ach, sputet Euch, Meister Zimmermann,
Damit ich balde schlafen kann!

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Amilyen az ember, olyan a munkája”
népi bölcsesség

Dalok
4

Kedves, tedd kezecskédet szívemre!
Jaj, hallod, hogy üt valaki benne?
Egy vad és gonosz ács tanyázik ott,
Aki farag nekem koporsót.

Kalapál és zörög nappalon s éjen,
Megtörte az alvásomat régen.
Hát hajrá, ácsmester – munkára,
Hogy alhassak nemsokára!

Égeraracsa, 2000. október 12.

Lieder
8

Anfangs wollt' ich fast verzagen,
Und ich glaubt' , ich trüg' es nie;
Und ich hab' es doch getragen –
Aber fragt' mich nur nicht, wie?

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Nemigen jó az az ember,
'ki más szemébe nézni nem mer”
népi mondóka

Dalok
8

Előbb elcsüggedtem csaknem,
S hittem: nem csalok soha;
Csak magamban hordtam-vittem, –
Ám nem kérdezték: hogyan?

Égeraracsa, 2000. augusztus 15.

Lyrisches Intermezzo

1

Im wunderschönen Monat Mai,
Als alle Knospen sprangen,
Da ist in meinem Herzen
Die Liebe aufgegangen.

Im wunderschönen Monat Mai,
Als alle Vögel sangen,
Da hab' ich ihr gestanden
Mein Sehnen und Verlangen.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Vissza is jött már a fecske,
lesz így a fán levelecske!”
népi mondóka

Lírai közjáték

1

Mihelyt minden rügy kibomlott
Gyönyörű május hóban,
Szívembe attól fogva
A szerelem betoppant.

Mihelyt minden madár dalolt
Gyönyörű május hóban,
Olyankor neki szólt a
Sóvárgásom és vágyam.

Kispest, 2000. március 4.

Lyrisches Intermezzo
4

Wenn ich in deine Augen seh' ,
So schwindet all mein Leid und Weh;
Doch wenn ich küsse deinen Mund,
So werd' ich ganz und gar gesund.

Wenn ich mich lehn' an deine Brust,
Kommt 's über mich wie Himmelslust;
Doch wenn du sprichts: „Ich liebe dich!" ,
So muß ich weinen bitterlich.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„A felnőttek élete bonyolult. Nemcsak abból áll, hogy sokáig fennmaradhatnak és saját lakáskulcsuk van"
Towsend Zsu'

Lírai közjáték
4

Belenézve a szemedbe,
Eloszlik bajom, sérelmem;
Ám, hogyha szádat csókolom,
Egészséges leszek nagyon.

Ha fejem kebledre hajtom,
Mennyei lesz hangulatom;
Ám : – „szeretlek!" – mondod nekem,
Úgy sírnom kell keservesen.

Égeraracsa, 2000. július 7.

Lyrisches Intermezzo
5

Dein Angesicht so lieb und schön,
Das hab' ich jüngst im Traum geseh'n,
Es ist so mild und engelgleich,
Und doch so bleich, schmerzenbleich.

Und nur die Lippen, die sind rot;
Bald aber küßt sie bleich der Tod.
Erlöschen wird das Himmelslicht,
Das aus den frommen Augen bricht.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Alattam üresség,
felettem üres ég,
se mennyország, se pokol”
Szabédi László

Lírai közjáték
5

Az arcod szép s kedves nekem,
Mint legifjabb álomképem,
Olyan szelíd és angyali,
Mégis sápadt és kínteli.

Bár az ajkak még piroslók;
Elfakítja haláli csók.
Kihuny majd az égnek fénye,
Jámbor szemből szabad: vége.

Kispest, 2006. március 27.

Lyrisches Intermezzo
7

Ich will meine Seele tauchen
In den Kelch der Lilie hinein;
Die Lilie soll klingend hauchen
Ein Lied von der Liebsten mein.

Das Lied soll schauern und beben
Wie der Kuß von ihrem Mund,
Den sie mir einst gegeben
In wunderbar süßer Stund' .

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Tisztességes, rendes úrinő
nem fogad el csókot,
hanem visszaadja ő”
régi nóta

Lírai közjáték
7

A lelkemet megmártanám
A liliom kelyhében;
Az csendülve csendben súgná
A drágámról dalt nékem.

A dal remegne borzongva,
Mint a csók az ajkán,
'Melyet majd átnyújtana
Egy csodás, édes órán.

Égeraracsa, 2006. június 24.

Lyrisches Intermezzo
15

Die Welt ist dumm, die Welt ist blind,
Wird täglich abgeschmackter!
Sie spricht von dir, mein schönes Kind:
Du hast keinen guten Charakter.

Die Welt ist dumm, die Welt ist blind,
Und dich wird sie immer verkennen;
Sie weiß nicht, wie süß deine Küsse sind,
Und wie sie beseligend brennen.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Minden ismeret kútfeje a tapasztalás”
Kölcsey

Lírai közjáték
15

Vak a világ és ostoba,
Naponta ízléstelen;
Szép gyermekem, rólad mondja:
Hogy hiányod a jámbor jellem.

Vak a világ és ostoba,
Félreismer téged teljesen;
Csókjaid mily' édesek, nem tudja,
S ezért bélyegez meg lelkesen.

Égeraracsa, 2000. október 20.

Lyrisches Intermezzo
21

So hast du ganz und gar vergessen,
Daß ich so lang dein Herz besessen,
Dein Herzchen so süß und so falsch und so klein,
Es kann nirgend was Süß'res und Falscheres sein.

So hast du die Lieb' und das Leid vergessen,
Die das Herz mir täten zusammenpressen.
Ich weiß nicht, war Liebe größer als Leid?
Ich weiß nur, sie waren groß alle beid' !

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„A hiúság a férfinak a szarva, amelynél fogva bizton meg lehet fogni”
Jókai

Lírai közjáték
21

Ej, felejtetted mind: hogy hosszan
A szívedet én birtokoltam,
Az édes, hamis, pici szívecskédet,
Amely máshol Édes, Hamis nem lehetett.

Ej, felejtetted: a kínt s a szerelmet,
Azok összeszorították szívemet.
Nem tudom, kín nagyobb vagy szerelem?
S hogy mindkettő nagy volt, csak azt érzem.

Kispest, 2001. március 8.

Lyrisches Intermezzo
30

Die blauen Veilchen der Äugelein,
Die roten Rosen der Wängelein,
Die weißen Lilien der Händchen klein,
Die blühen und blühen noch immerfort,
Und nur das Herzchen ist verdorrt.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Ha természet anyánk nem fog ki rajtunk,
az idő apánkban biztosak vagyunk”
régi bölcsesség

Lírai közjáték
30

A szemecskéje kék ibolya,
Az arcocskája piros rózsa,
És fehér liliom a kacsója;
Így ők folyton-folyvást virágoznak,
Csak a szívecske hervatag.

Kispest, 2000. november 17.

Lyrisches Intermezzo
33

Ein Fichtenbaum steht einsam
In Norden auf kahler Höh' .
Ihn schläfert; mit weißer Decke
Umhüllen ihn Eis und Schnee.

Er träumt von einer Palme,
Die, fern im Morgenland,
Einsam und schweigend trauert
Auf brennender Felsenwand.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Ha egyenes a lelkem: ám éljek idegenben
békésen alszom el, és álmom tiszta, mély”
Csü-Jüan

Lírai közjáték
33

Egy luc áll magányosan
Fenn, a kopár Északon;
Az alvót – fehér köpenyként
Beburkolja jég s a hó.

Álmodik egy pálmáról,
Távol az, Keleten;
Egyként s némán bánkódik
Égető sziklaszirten.

Kispest, 2008. január 11.

Lyrisches Intermezzo
36

Aus meinen großen Schmerzen
Mach' ich die kleinen Lieder;
Die heben ihr klingend Gefieder
Und flattern ihrem Herzen.

Sie fanden den Weg zur Trauten,
Doch kommen sie wieder und klagen,
Und klagen, und nicht sagen,
Was sie im Herzen schauten.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Az igazi fájdalmat is enyhíti az idő”
Quintilianus

Lírai közjáték
36

A nagy fájdalmaimból
Kis dalokat készítek;
Csengve-bongva hozzá repülnek,
S hangjuk csak a szívéhez szól.

Utat lelt hozzá merészen
A sok dal, s visszatért sírva-ríva,
Ám elmondani nem akarja,
Mit látott a szívében.

Kispest, 2004. március 7.

Lyrisches Intermezzo
39

Ein Jüngling liebt ein Mädchen,
Die hat einen Andern erwählt;
Der Andre liebt eine Andre,
Und hat sich mit dieser vermählt.

Das Mädchen heiratet aus Ärger
Den ersten besten Mann,
Der ihr in den Weg gelaufen;
Der Jüngling ist übel dran.

Es ist eine alte Geschichte,
Doch bleibt sie immer neu;
Und wem sie just passieret,
Dem bricht das Herz entzwei.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„A házasságnak a férfi a feje,
de az asszony a nyaka”
régi mondás

Lírai közjáték
39

Egy ifjú egy lányt megszeret,
Aki másvalakit választ;
A más szeret egy másikat,
S csak azzal lesz végül házas.

A lány méregből férjhez megy
Egy jött-menthez, s hiszi: nem kár,
Ki útjába akad, az jó;
És az ifjú is rosszul jár.

Öreg ez a kis történet,
De mindig-mindig új marad;
S ki az? ki azt nem éli meg,
Hogy a szíve lesz két darab.

Kispest, 1998. február 3.

Lyrisches Intermezzo
45

Am leuchtenden Sommermorgen
Geh' ich im Garten herum.
Es flüstern und sprechen die Blumen,
Ich aber, ich wandle stumm.

Es flüstern und sprechen die Blumen,
Und schaun mitleidig mich an:
„Sei unserer Schwester nicht böse,
Du trauriger, blasser Mann!”

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Az asszonyt, a becsületet és a
hazafiságot sohase mérd számokkal!”
Gubodi Sándor

Lírai közjáték
45

Ragyogó nyári reggelen
Keringek kert talaján.
Súg-búg a sok virág körülem,
S én — én sétálok némán.

Súg-búg a sok virág körülem,
S néznek szánakozva rám:
„Ne légy nővérünkhöz kegyetlen,
Te bús ember, s halovány!”

Égeraracsa, 2004. október 13.

Lyrisches Intermezzo
48

Es liegt der heiße Sommer
Auf deinen Wängelein,
Es liegt der Winter, der kalte
In deinem Herzchen klein.

Das wird sich bei dir ändern,
Du Vielgeliebte mein!
Der Winter wird auf den Wangen,
Der Sommer im Herzen sein.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Szedj illatos rózsákat:
Amíg tart a szép nyár!
Becsüld meg az órákat:
Mert az idő eljár!”
ismeretlen költő

Lírai közjáték
48

Most a forró nyár ragyog
Arcocskádon neked,
És hideg tél uralkodik
Szívecskédben – lehet.

Ez nálad majd változik,
Kedvesem, hidd el már!
Tél lesz akkor ott, az arcon,
És a szívben ül a nyár.

Égeraracsa, 1996. szeptember 3.

Lyrisches Intermezzo
49

Wenn zwei voneinander scheiden,
So geben sie sich die Händ' ,
Und fangen in zu weinen,
Und seufzen ohne End' .

Wir haben nicht geweinet,
Wir seufzten nicht Weh und Ach!
Die Tränen und die Seufzer,
Die kamen hintennach.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„A magány mindig tiltakozik az
ellen, hogy meglepjék rejtekén”
Gautier Teofil

Lírai közjáték
49

Ha egymástól válnak ketten,
Kezet adnak egymásnak,
És zokognak csendesen,
S hosszan sóhajtoznak.

Mi nem sírtunk, ha volt ok,
Nem mondtuk: jaj s ó! – után.
A sóhaj s könny, ha volt sok,
Később jött — azután.

Égeraracsa, 2003. július 13.

Mailied

Wie herrliche leuchtet
Mir die Natur!
Wie glänzt die Sonne!
Wie lacht der Flur!

Es dringen Blüten
Aus jedem Zweig
Und tausend Stimmen
Aus dem Gesträuch.

Und Freud' und Wonne
Aus jeder Brust.
O Erd' , o Sonne!
O Glück, o Lust!

O Lieb' , o Liebe!
So golden schön,
Wie Morgenwolken
Auf jenen Höh'n!

Du segnest herrlich
Das frische Feld,
Im Blütendampfe
Die volle Welt.

O Mädchen, Mädchen,
Wie lieb' ich dich!
Wie blickt dein Auge!
Wie liebst du mich!

So liebt die Lerche
Gesang und Luft,
Und Morgenblumen
Den Himmelsduft.

Wie ich dich liebe
Mit warmem Blut,
Die du mir Jugend
Und Freud' und Mut.

Zu neuen Liedern
Und Tanzen gibst.
Sei ewig glücklich,
Wie du mich liebst!

J. W. von Goethe

Magyar fordítása:

„Ilyenkor mindig bizonytalan
vágyak ébrednek bennünk”
Maupassant Vitus

Májusi dal

Pompás természet,
Ragyog a nap;
Nekem tündöklik,
S határ kacag.

Látszik virulás,
Ezer hang szól:
Az összes ágon,
S a bozótból.

Öröm és gyönyör
Minden kebel,
Ó, föld, nap és kedv
S szerencse fel!

Ó, szent szerelem,
Oly szép arany;
Mint hajnalfelhők
A magasban.

Friss földet áldasz
Most remekül,
A virágpára
Földre terül.

Ó, lányka, lányka,
Szeretlek én!
Szeretve pillant
Szemed felém.

Pacsirta szeret
Így tért s nótát,
Hajnalvirágot,
Ég illatát.

Ahogy' szeretlek
Vérrel pezsgőn,
Az ifjú kedvem
És örömöm.

Új táncokat adsz,
S új dalt zenghetsz;
Légy mindig boldog,
Ha így szeretsz!

Kispest, 1999. március 18.

Manche Nacht

Wenn die Felder sich verdunkeln,
fühl' ich, wird mein Auge heller;
schon versucht ein Stern zu funkeln,
und die Grillen wispern schneller.

Jeder Laut wird bilderreicher,
das Gewohnte sonderbarer,
hinterm Wald der Himmel bleicher,
jeder Wipfel hebt sich klarer.

Und du merkst es nicht im Schreiten,
wie das Licht verhundertfältigt,
sich entringt den Dunkelheiten.
Plötzlich stehst du überwältigt.

Richard Dehmel

Magyar fordítása:

Sötétben bármely csúcsról
ugyanaz a kilátás tárul

Némely éj

Ahogy a föld megy sötétbe,
érzem, nyílik szemem tágra;
szikrázik egy csillag végre,
s gyorsul tücsök dalolása.

Képgazdag hang nő estével,
megszokott vált különösre;
erdő mögött ég sápad el,
s különválik ágak vége.

Ha lépsz, úgy nem veszed észre,
ahogy' a fény – százszorozva –
a sötétből szabad végre;
s állsz hirtelen elkábítva.

Suhl, 1997. december 22.

Marienlied

Ich sehe dich in tausend Bildern,
Maria, lieblich ausgedrückt,
Doch keins von allen kann dich schildern,
Wie meine Seele dich erblickt.
Ich weiß nur, daß der Welt Getümmel
Seitdem mir wie ein Traum verweht,
Und ein unnennbar süßer Himmel
Mir ewig im Gemüte steht.

Friedrich Freiherr v. Hardenberg

Magyar fordítása:

A nő a férfiben a jövőt látja,
a férfi a nőben a múltat

Mária-dal

Mária kedves, látlak téged
Világosan, ezer képben;
De senki úgy nem érzékelhet,
Ahogy' megpillant a lelkem.
Tudom, a világ tolongás rég,
Azóta, mint álom, elszáll;
S egy kimondhatatlan édes ég
Örökké a lelkemben áll.

Égeraracsa, 1999. június 9.

Mein Herz

Schlaflose Nacht, der Regen rauscht,
Sehr wach ist mir das Herz und lauscht
Zurück bald nach vergangnen Zeiten,
Bald horcht es, wie die künft'gen schreiten.

O Herz, dein Lauschen ist nicht gut;
Sei ewig, Herz und Hochgemut!
Dahinten ruht so manche Klage,
Und vorwärts zittert manche Frage.

Wohlan! Was sterblich war, sei tot!
Naht Sturm, wohlan! – wie einst das Boot
Mit Christus Stürme nicht zerschellten,
So ruht in dir der Herr der Welten.

Nikolaus Lenau

Magyar fordítása:

Az élet megrövidítésének
legkellemesebb módja az alvás

Szívem

Zúg az eső, álmatlan éj,
Éber szívem álma nem mély;
Egyszer múltba lép: jön a régi,
Másszor lesi a jövőt lépni.

Nem jó az, ha figyelsz, ó szív,
Néhány sirám mögötted hív;
Örökkévaló s nagylelkű légy!
Pár kérdés remeg előtted még.

Legyen halott a holt bátran!
Jöjj, vihar! – mint csónakjában
A vad viharok ép Krisztusa,
Úgy pihen benned a világ ura.

Égeraracsa, 1998. április 23.

Mein Leben

Mein Leben, ein Leben ist ein kaum,
Ich ge' durch die Straßen als wie im Traum.

Wie Shatten huschen die Menschen hin,
Ich selber ein Schatten dazwischen bin.

Und im Herzen tiefe Müdigkeit —
Alles mahnt mich: Es ist Zeit!

Theodor Fontane

Magyar fordítása:

A legszebb mese – életem története”
Andersen Jani Krisztián

Életem

Életem: élet, alighogy van,
Megyek utcákon át, mint álomban.

Emberek árnyként suhannak át,
Köztük jómagam egy árny vagyok hát.

S a szív mélyére fáradtság jő' —
Mind engem int: itt az idő!

Égeraracsa, 1998. június 28.

Mittag

Am Waldessaume träumt die Föhre,
am Himmel weiße Wölkchen nur;
es ist so still, daß ich sie höre,
die tiefe Stille der Natur.

Rings Sonnenschein auf Wies' und Wegen,
die Wipfel stumm, kein Lüftchen wach,
und doch, es klingt, als ström' ein Regen
leis' tönend auf das Blätterdach.

Theodor Fontane

Magyar fordítása:

„Nyáron, délben nagy melegek,
körték, almák gömbölyödnek”
népi mondóka

Dél

Fenyő álmodik erdőszélen,
égen csak fehér felhőcskék;
szinte hallom – oly békés minden –
a természet e mély csendjét.

Körben fény réteken s utakon,
hallgat ág, nem ébred szellő;
s mégis hat, mint eső – áradón:
halkan zizzenve levéltetőn.

Kispest, 1998. december 18.

Mittagsstille

Am Waldsaum lieg' ich im Stillen,
Rings tiefe Mittagsruh' ,
Nur Lerchen hör' ich und Grillen
Und summende Käfer dazu.

Die Falter flattern im Kreise,
Kein Blatt rührt sich am Baum,
Die Gräser beugen sich leise,
Halb wach' ich, halb lieg' ich im Traum.

Martin Greif

Magyar fordítása:

„Ami jólesik, az vagy
hizlal, vagy erkölcstelen"
ismeretlen szerző

Déli csend

Erdőszélre, ahol vagyok,
Mély csendet rak a dél;
Csak pacsirtát s tücsköt hallok,
S hozzá bogárhad döngicsél.

Lepke csapdos tágas körben,
Falevél sem moccan;
A fű hajlik halkan, zölden,
Ahogy' fekszem félálomban.

Kispest, 1999. március 7.

Mondnacht

Es war, als hätt' der Himmel
Die Erde still geküßt,
Daß sie im Blätterschimmer
Von ihm nun träumen müßt.

Die Luft ging durch die Felder,
Die Ähren wogten sacht,
Es rauschten leis die Wälder,
So sternklar war die Nacht.

Und meine Seele sprannte
Weit ihre Flügel aus,
Flog durch die stillen Lande,
Als flöge sie nach Haus.

Joseph v. Eichendorff

Magyar fordítása:

„Az okos nő csukott szemmel csókolózik,
de nyitott szemmel nézi meg, hogy kivel”
Dietrich Marléne

Holdas éj

Volt, 'midőn földet a menny
Csendben megcsókolta,
Hogy az a virágfényben
Álmodhatott róla.

Vetéseken járt a lég,
Kalászokat borzolt;
Erdők zúgtak halkan még,
Csillagtiszta éj volt.

Lelkem szárnya ráterült
Hetedhét határra,
Néma tájon átrepült
Lassan hazaszállva.

Kispest, 1999. január 22.

Nacht am Fluße

Sitzen eine Sternennacht und lauschen,
Wie der Kahn an seiner Kette zieht —
Und die Welle flüstert und entflieht —
Und die Wipfel leis dawiderrauschen.

Und er seufzt und rüttelt ohne Ruh' ,
Freiheit wider Knechtschaft einzutauschen!
Armes Herz, so zerrst und stöhnst auch du.
Eine Nacht so seinem Schicksal lauschen...

Christian Morgenstern

Magyar fordítása:

Nemcsak a nők az élet
egyedüli tanítómesterei

Éj a folyónál

Csillagos éjben ülni s hallani,
Ahogy ladik láncot húz vadul —
S a hullám csacsog, majd elsimul —
S ágak kezdenek halkan hajlani.

Sóhajt, rángat pihenés helyett,
Szabadságot szolgaság váltja ki.
Szegény szív, nyögsz s rándulsz: így lehet
Egy éjszakát sorsodnak hallani...

Suhl, 1997. december 23.

Nachtfrieden

Der Vollmond leuchtet über 'm Schiff,
Die Wasser murren um das Riff,
Sonst alles still, der Schritt der Wacht
Nur hallet durch die stumme Nacht.

Nun schläft das Heimatdorf wohl auch,
Umduftet von der Wiesen Hauch,
Und nur der Baum vor 'm Vaterhaus
Regt sich im mäch'tigen Windsgesaus.

Geb' Gott uns allen gute Ruh' ,
Und schließe sanft das Auge zu,
Und wenn wir uns nicht wiederseh'n,
So tröst' er, die dann einsam geh'n.

Johannes Nepomuk Vogl

Magyar fordítása:

Kereshet ott bármit a vég,
'hol a szívben a békesség

Éji béke

Hajó fölött fény: holdkorong,
A szirt körül víz sustorog;
Mély csend, csak az őrség lépte
Visszhangzik a néma éjbe.

Alszik már az udvar mélyen,
Rét illata leng a légben;
Csak fát – apai ház előtt –
Ingat a szél, mert ütközött.

Adj mindünknek nyugtot, Isten,
És szemet csukj le szelíden!
S ha nem látnók magunkat meg,
Vigaszt nyújt, 'ki egyedül megy.

Égeraracsa, 2003. május 22.

Nachts

Ich wandre durch die stille Nacht,
Da schleicht der Mond so heimlich sacht
Oft aus der dunklen Wolkenhülle,
Und hin und her im Tal
Erwacht die Nachtigall,
Dann wieder alles grau und stille.

O wunderbarer Nachtgesang:
Von fern im Land der Ströme Gang,
Leis Schauern in den dunklen Bäumen –
Wirrst die Gedanken mir,
Mein irres Singen hier
Ist wie ein Rufen nur aus Träumen.

Joseph v. Eichendorff

Magyar fordítása:

„Csillagoknak sűrű ragyogása:
eső vagy hó másnapi hullása”
paraszti regula

Éjjel

Csendes éjben, 'hol ballagok,
Titkon, félve, hold vánszorog
A sötét felhőlepel mögül;
A völgyben, itt-ott, lenn
Csalogány – kelve – zeng,
Majd minden újra elcsendesül.

Az éji dal kész csoda; szól
Folyók mentén, a távolból,
Kis borzongás fut sötét fákon.
Kuszálod az eszem,
Bolondos énekem
Egy hívás, 'melyet hallat az álom.

Suhl, 1997. december 15.

Nähe des Geliebten

Ich denke dein, wenn mir der Sommer Schimmer
Von Meere strahlt,
Ich denke dein, wenn sich des Mondes Flimmer
In Quellen malt.

Ich sehe dich, wenn auf dem fernen Wege
Der Staub sich hebt.
In tiefer Nacht, wenn auf dem schmalen Stege
Der Wand'rer bebt.

Ich höre dich, wenn dort mit dumpfen Rauschen
Die Welle steigt.
Im stillen Haine geh' ich oft zu lauschen,
Wenn alles schweigt.

Ich bin bei dir, du seist auch noch so ferne,
Du bist mir nah'!
Die Sonne sinkt, bald leuchten mir die Sterne.
O wärst du da!

J. W. von Goethe

Magyar fordítása:

A képzelgésből megvalósulhat az igazság

A kedves közelében

Eszembe jutsz, ha tengerről ér a nap
ragyogása,
Eszembe jutsz, ha holdfény festve tapad
a forrásra.

Látlak, hogyha távoli úton a por
életre kel;
Sötét éjben, ha bürün lép a vándor
szűk útra fel.

Hallak, ha ott pezsegve forr, amint
zúg a hullám;
Csendes csalitban járok lesni, 'hol mind
hallgat némán.

Nálad vagyok, és ha távol is vagy bár,
közel érzem;
A nap int, lassan csillagfény ragyog már.
Ó, légy velem!

Kispest, 2008. február 5.

Nicht betteln, nicht bitten !

Nicht betteln, nicht bitten!
Nur mutig gestritten!
Nie kämpft es sich schlecht
für Freiheit und Recht.

Wir wollen belachen
die Feigen und Schwachen:
Wer steht wie ein Held,
dem bleibet das Feld.

Und nimmer verzaget!
Von neuem gewaget!
Und mutig voran!
So zeigt sich der Mann.

Einst wird es sich wenden,
einst muß es sich wenden,
zu unserem Glück:
D'rum nimmer zurück!

Hoffmann v. Fallersleben

Magyar fordítása:

„Az erős kéz jó barátokat szerez”
Jókai

Nem koldulni, nem kérni !

Nem kérni, koldulni!
Csak bátran harcolni!
Jó küzdés jóért:
szabadság s jogért.

Kinevetjük őket:
gyávákat s gyengéket.
'Ki megáll: hős lesz,
az majd a győztes.

Soha a kétségbe!
Merj újból, csak egyre!
Előre bátran!
Férfivá váltan.

Fordul majd valaha:
kell még fordulnia!
Szerencsénk soha
nem tér másképp’ vissza!

Égeraracsa, 2000. augusztus 20.

Novembertag

Nebel hängt wie Rauch ums Haus,
Drängt die Welt nach innen;
Ohne Not geht niemand aus;
Alles fällt in Sinnen.

Leiser wird die Hand, der Mund,
Stiller die Gebärde.
Heimlich, wie auf Meeresgrund
Träumen Mensch und Erde.

Cristian Morgenstern

Magyar fordítása:

„Erzsébetkor vált a föld:
fehéret ölt, már nem zöld”
paraszti regula

Novemberi nap

A világ befelé hajt,
Füstköd csüng ház körül.
Senki sincs kint: nem lát bajt;
A lélek bent örül.

A kéz és száj halk lesz itt,
Csendes a jeltenger.
Vízfenéknyire meghitt
Álmot lát föld s ember.

Kispest, 1998. december 29.

O weh des Scheidens

O weh des Scheidens, das er tat,
Da er mich ließ in Sehnen!
Oh weh des Bittens, wie er bat,
Des Weinens seiner Tränen!
Er sprach zu mir: Dein Trauern laß!
Und schied doch selbst in Schmerzen.
Von seinen Tränen ward ich naß,
Doch kühl mir 's ward am Herzen.

Heinrich v. Morungen
(Übertragen von Friedrich Rücken)

Magyar fordítása:

Mindenre légy csak kész,
az élet rögtönzés

Búcsúsirám

Jaj a válás! 'mit tett vele:
Otthagyott sóvárogva;
Jaj a kérés! ahogy' kérte
A könnyeit hullatva.
Hagyd bánatod! – szólt a kedves –
Fájdalomban búcsúzz hát!
Könnyeitől leszek nedves,
Majd szívem hűs járja át.

Kispest, 2000. december 8.

O, Wandern, Wandern !

O, Wandern, Wandern! wie ist es so schön,
Durch Felder und Wälder zu schweifen,
Im Frührothstrahl auf luftigen Höh'n,
Den Saum der Wolke zu streifen.

O, Wandern, Wandern! wie drückt so schwer
Mein Herz das bitterste Leiden,
Ach, eh' ich wandre, gilt es vorher
Vom Allerliebsten zu scheiden.

Albert Traeger

Magyar fordítása:

Ott keresd a napot, ahol fölkel!

Ó vándorlás, vándorlás !

Ó kószálni, kószálni! – jó nagyon,
Tájakon s erdőkön át menve;
Pitymallatkor egy szellős csúcson,
Amit érint felhő széle.

Jövés-menés! Ám szívemben – itt –
A legkeserűbb bánat ül;
Ej! 'míg vándorlok, csak az számít,
S minden mástól elkülönül.

Égeraracsa, 2000. július 25.

Ostern

Eia! Eia!
Ostern ist da!
Der Winter ist vorüber,
das ist uns viel lieber.
Eier und Kuchen
woll'n wir versuchen,
Eia! Eia!
Ostern ist da!

Volksreim

Magyar fordítása:

„Ha eltörött a tojás,
nem forraszthatja kovács”
népi mondóka

Húsvét

Na lám! Na lám!
húsvét van ám!
Mára elmúlt a telünk,
sokkal jobb ez minekünk.
Kalács is van, meg tojás,
keressük meg! így szokás.
Na lám! Na lám!
húsvét van ám!

népköltés

Égeraracsa, 1997. április 12.

Punschlied

Vier Elemente,
Innig gesellt,
Bilden das Leben,
Bauen die Welt.

Preßt der Zitrone,
Saftigen Stern!
Herb ist des Lebens
Innerster Kern.

Jetzt mit des Zuckers
Linderndem Saft
Zähmet die herbe
Brennende Kraft!

Gießet des Wassers
Sprudeln den Schwall!
Wasser umfänget
Ruhig das All.

Tropfen des Geistes
Gießet hinein!
Leben dem Leben
Gibt er allein.

Eh' es verdüftet,
Schöpfet es schnell!
Nun wenn er glühet,
Labet der Quell.

Friedrich v. Schiller

Magyar fordítása:

Az élet olyan, amilyenné tesszük

Puncsdal

Négy elem forrón
Vegyül, végül
Élet alakul,
Világ épül.

Csavarj citromot! :
Nedv csillaga.
Rideg az élet
Bensőbb magja.

Most még a cukor
Enyhe nedvét,
Fékezd a fanyar
Erőt, 'mely ég!

Víz áradatát
Pezsgőn töltsed!
Átkarol nyugton
Mindenséget.

Öntsd szellem cseppjét
Bele és hadd!
Életet létnek
Egyedül ad.

Merítsd azt gyorsan,
'Míg illan, s lásd! :
Úgy üdít csak, ha
Forr a forrás.

Suhl, 1997. november 28.

Ritornell vor dem Einschlafen

Was hat mich heut' so froh gemacht?
Die Schale mit Primeln, sie steht am Fenster:
eine Lampe voll Frühling vorm Antlitz der Nacht.

Cristine Busta

Magyar fordítása:

„Ti párolgó rétek
kedvemet kék labdaként magasba vigyétek!”
Weöres Sándor

Háromsoros elalvás előtt

Miért örültem úgy ma én?
Cserepes kankalin áll az ablakban:
az éj orcája előtt, mint telt tavaszfény.

Kispest, 2005. december 2.

Romanzen

II

„In meiner Brust, da sitzt ein Weh,
Das will die Brust zersprengen;
Und wo ich steh' und wo ich geh' ,
Will 's mich von hinnen drängen.

Es treibt mich nach der Liebsten Näh' ,
Als könnt 's die Grete heilen;
Doch wenn ich der ins Auge seh' ,
Muß ich von hinnen eilen.

Ich steig' hinauf des Berges Höh' ,
Dort ist man doch alleine;
Und wenn ich still dort oben steh' ,
Dann steh' ich still und weine. ”

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„A szerelem azért adatott nékünk, hogy
megmérjük vele szenvedőképességünket”
P. G. Woodehouse

Románcok

II

Fájdalom ül a belsőmben,
'Mely hasítja keblemet;
Áll, ha állok, de jár velem,
S űz belülről engemet.

Hajt a kedves közelébe,
Hogy a Gréti gyógyítson;
Ám ha nézek a szemébe,
Akkor ott kell őt hagynom.

Felszökkenek a hegycsúcsra,
Ott lehetek egymagam;
S akkor ott, fenn csendben állva,
Állva sírok és halkan.

Kispest, 2007. április 18.

Röschen auf der Heide

(veröffentlichte J. G. Herder)

Es sah ein Knab' ein Röslein steh'n,
Röslein auf der Heiden:
Sah, es war so frisch und schön,
Und blieb steh'n, es anzuseh'n,
Und stand in süßen Freuden:
Röslein, Röslein, Röslein rot,
Röslein auf der Heiden!

Der Knabe sprach: Ich breche dich,
Röslein auf der Heiden!
Röslein sprach: Ich steche dich,
Daß du ewig denkst an mich,
Daß ich 's nicht will leiden.
Röslein, Röslein, Röslein rot,
Röslein auf der Heiden!

Doch der wilde Knabe brach
Das Röslein auf der Heiden;
Röslein wehrte sich und stach,
Aber er vergaß darnach
Beim Genuß das Leiden.
Röslein, Röslein, Röslein rot,
Röslein auf der Heiden!

Volksreim

Magyar fordítása:

„Kedves a tüske is, ha mellette rózsa látható”
Publilius Syrus

Vadrózsa a cserjésben

(J. G. Herder közlése nyomán)

Ifjú látá: áll egy rózsa,
Rózsácska cserjésben;
Friss és szép volt a rózsácska,
S helyben maradt azt meglátva,
S állt édes örömben:
Rózsa, rózsa, rózsaszál,
Rózsácska cserjésben!

Szólt az ifjú: „letörlek ám,
Rózsácska cserjésben!”
Rózsácska szólt: „szúrlak durván,
S emlékezzél mindig énrám!”
„Az majd nem fáj nékem.”
Rózsa, rózsa, rózsaszál,
Rózsácska cserjésben!

A vad ifjú letöré a
Rózsácskát cserjésben;
Védekezve szúrt a rózsa,
Ám felejtést nyújtott arra
A gyönyörűsége.
Rózsa, rózsa, rózsaszál,
Rózsácska cserjésben!

népköltés

Égeraracsa, 2005. augusztus 2.

Schauder

Jetzt bist du da, dann bist du dort.
Jetzt bist du nah' , dann bist du fort.
Kannst du 's fassen? Und über eine Zeit
Gehen wir beide die Ewigkeit
Dahin-dorthin. Und was blieb?...
Komm, schließ die Augen, und hab mich lieb!

Christian Morgenstern

Magyar fordítása:

A földi lét egy hosszú
utazás rövid állomása

Borzongás

Most még itt vagy, majd odaát.
Most közel vagy, majd meg odább.
Megérted ezt? És megyünk ketten,
Az időn át az öröklétben,
Té- és tova. Mi maradt, mi nem?...
Jöjj, szemet zárj, és szeress engem!

Égeraracsa, 1998. július 26.

Schließe mir die Augen beide

Schließe mir die Augen beide
Mit den lieben Händen zu!
Geht doch alles, was ich leide,
Unter deiner Hand zu Ruh' .
Und wie leise sich der Schmerz
Well' um Welle schlafen leget,
Wie der letzte Schlag sich reget,
Füllest du mein ganzes Herz.

Theodor Storm

Magyar fordítása:

„Csak az válik áldássá,
amit a szeretet nyújt”
Eschstruth Natália

Takard el a szememet

Takard el hát mindkét szemem
Lágyan bájos kezeddel!
Békésen sok szenvedésem
Általa így múljon el.
A fájdalom csendesen
Hullámokban el-elnyugszik,
Hogy a végső ütéséig
Veled teljen meg szívem.

Újpalota, 2013. október 31.

Schlussstück

Der Tod ist groß.
Wir sind die Seinen
lachenden Munds.
Wenn wir uns mitten im Leben meinen,
wagt er zu weinen
mitten uns.

Rainer Maria Rilke

Magyar fordítása:

„A bölcsességek bölcsessége:
Táncolni a halál elébe”
Juhász Gyula

Zárszó

Nagy a halál.
Mi vagyunk a
kacagó szája.
Ha életben gondolunk magunkra,
úgy sírni mer ma
köztünk járva.

Kispest, 2005. december 31.

Schweigen

Als ich noch jung war,
Liebt' ich zu klagen,
All was dem Herzen leid,
Vielen zu sagen.

Nun da ich älter,
Hehl' ich die Pein,
Schließe den Kummer
Im innersten ein.

Denn ich erfuhr es,
Kalt ist die Welt,
Und nur der Anteil
Lindert, was quält.

So wie das Vöglein,
Jedermann kennt 's,
Das seine Liebe,
Flötet im Lenz.

Aber, vorüber
Rosen und Brut,
Lautlos in zweigen
Fürder nur ruht:

So meine Muse,
Also mein Herz,
War doch ihr Lied nur
Sehnsucht und Schmerz.

Franz Grillparzer

Magyar fordítása:

Aki hallgat, nem biztos
hogy bölcs, lehet néma is

Hallgatás

Fiatal fejjel
Jót panaszkodtam,
'Mi a szívnek fájt
Sokaknak mondtam.

Idősebb lettem,
Kínt palástoltam,
És a bánatot
Magamban hordtam.

Úgy tapasztaltam:
Hideg a világ,
És csak a részvét
Csitított, ha fájt.

Úgy, mint a madár,
– Mindenki tudja –
Ahogy szerelmét
Tavaszba fújja.

Ám hogyha elmúlt
Költés és rózsák,
Hang nélkül ágon
Csak pihen tovább.

Szívem a múzsám,
Azt tehát vallom.
Dala mégis csak
Vágy volt s fájdalom.

Égeraracsa, 1998. május 20.

September

Der Garten trauert,
Kühl sinkt in die Blumen der Regen.
Der Sommer schauert
Still seinem Ende entgegen.

Golden tropft Blatt um Blatt
Nieder vom hohen Akazienbaum.
Sommer lächelt erstaunt und matt
In den sterbenden Gartenraum.

Lange noch bei den Rosen
Bleibt er stehen, sehnt sich nach Ruh' .
Langsam tut er die großen,
Müd' gewordenen Augen zu.

Hermann Hesse

Magyar fordítása:

„Szeptemberben az eső
a vetésre jókor jő”
paraszti regula

Szeptember

A kert most csak bánatot ont,
Eső szitál hűvösen.
Virág ázik, a nyár borzong
Vége ellen csöndesen.

Csöppen – levél, levél után –
Akácfáról az arany.
Nyár mosolyog, de csak lanyhán,
Mert haldokló kertben van.

A rózsáknál időz hosszan,
Csendre vágyva néz ő szét.
Majd lehunyja aztán lassan
Az elfáradt, nagy szemét.

Kispest, 1998. december 12.

Septembermorgen

Im Nebel ruhet noch die Welt,
Noch träumen Wald und Wiesen:
Bald siehst du, wenn der Schleier fällt,
Den blauen Himmel unverstellt,
Herbstkräftig die gedämpfte Welt
In warmen Golde fließen.

Eduard Mörike

Magyar fordítása:

„A szépnek fogalma nem velünk
született és nem változatlan"
Darwin Károly Róbert

Szeptemberi reggel

Bár a világ ködbe merül,
Erdő és rét még álmot lát.
Látod, ha hull fátyol végül,
Kendőzetlen ég még kékül;
A párás föld őszhatást szül:
Meleg aranyba olvad át.

Suhl, 1997. december 14.

Sonderbare Sachen

Vögel die nicht singen,
Glocken die nicht klingen,
Pferde die nicht springen,
Nüsse die nicht krachen,
Kinder die nicht lachen;
was sind das für Sachen!

Kinderreim

Magyar fordítása:

„Látszólag jelentéktelen események
hirtelen rádöbbenthetnek arra a
legnagyobb és örök igazságra,
hogy az élet teljesen értelmetlen”
Komatsu Sakyo

Fura dolgok

Elnémult madarak,
Több harang hallgatag,
Lovak sem ugrálnak;
Diók sem recsegnek,
S nem kacag sok gyerek:
minő dolgok ezek!

gyerekvers

Égeraracsa, 2012. szeptember 21.

Spruch

Vaterliebe baut das Haus,
Mutterliebe schmückt es aus,
Kinderliebe allezeit
Leuchtet hell als Dankbarkeit.

Volksreim

Magyar fordítása:

Kinek tudása van, kinek ihlete

Bölcsesség

Apai szeretet épít házat,
Anyai szeretet díszíti azt,
Gyermeki szeretet pedig mindig
Hálaként ragyogva tisztán fénylik.

népköltés

Égeraracsa, 1998. szeptember 18.

Sympathie

Laß tief in dir mich lesen,
Verhehl' auch dies mir nicht,
Was für ein Zauberwesen
Aus deine Stimme spricht?

So viele Worte dringen
Ans Ohr uns ohne Plan,
Und während sie verklingen,
Ist alles abgethan.

Doch drängt auch nur von ferne
Dein Ton zu mir sich her,
Vehorch' ich ihn so gerne,
Vergeß' ich ihn so schwer!

Ich bebe dann, entglimme
Von allzurascher Glut:
Mein Herz und deine Stimme
Versteh'n sich gar zu gut!

August Graf v. Platen

Magyar fordítása:

„Az érzelem, ami
értékelhető: értéktelen”
N. S. R. de Chamfort

Rokonszenv

Hagyd, olvassak benned én!
Már azt sem titkolom,
Hogy miféle csodalény
Beszélget hangodon.

Így jutnak el a szavak
Fülünkhöz cél nélkül;
És mialatt hangzanak,
Sok minden elkészül.

De távolból unszol, von
A modorod engem;
Azt szívesen hallgatom,
S nehezen felejtem.

Majd remegve pillogok,
Hévvel és túl gyorsan:
A szívem és a hangod
Értik egymást jobban!

Kispest, 1999. február 18.

Traumbilder

1

Mir träumte einst von wildem Liebesglühn,
Von hübschen Locken, Myrten und Resede,
Von süßen Lippen und von bittrer Rede,
Von düstrer Lieder düstern Melodien.

Verblichen und verweht sind längst die Träume,
Verweht ist gar mein liebstes Traumgebild' !
Geblieben ist mir nur, was glutenwild
Ich einst gegossen hab' in weiche Reime.

Du bliebst, verwaistes Lied! Verweh jetzt auch,
Und such das Traumbild, das mir längst entschwunden,
Und grüß es mir, wenn du es aufgefunden -
Dem luft'gen Schatten send' ich luft'gen Hauch.

Heinrich Heine

Magyar fordítása:

„Élj a természet rendje szerint.
A titok nyitja a türelem"
R. W. Emerson

Álomképek

1

Álmodtam valaha vad szerelmi vágyat,
Mirtuszt és rezedát, kedves, göndör tincset,
Édes kis ajkakat s keserű beszédet,
Boruskás dalokat, bús melódiákat.

Fakultan elszálltak a vágyak réges-rég,
Sőt a legkedvesebb képeim: az álmok;
Bár nekem megmaradt az izzó zsarátnok,
Nemrég úgy élveztem a könnyű rímet még.

„Árvultan maradtál, hát szállj most is, jó dal,
És keresd az álmot, amely eltűnt régen,
És köszöntsd nevemben – ha megtalálod – szépen!”
Így üres árnyéknak küldök könnyű sóhajt.

Suhl, 1997. december 9.

Trost

So komme, was da kommen mag!
Solang du lebest, ist es Tag.

Und geht es in die Welt hinaus,
Wo du mir bist, bin ich zu Haus.

Ich seh' dein liebes Angesicht.
Ich sehe die Schatten der Zukunft nicht.

Theodor Storm

Magyar fordítása:

Az élet egyszerű:
borúra jön derű;
Ez többnyire igaz,
de jól jön a vigasz

Vigasz

Hát jöjjön, 'minek jönni kell!
Ameddig élsz, van nap s reggel.

És világgá mennek azok,
'Hol nekem vagy, s otthon vagyok.

Látom a kedves arcod – itt,
Ám nem látom a jövő árnyait.

Kispest, 2000. november 28.

Türmerlied

(Lynkeus der Türmer)

Zum Sehen geboren,
Zum Schauen bestellt,
Dem Turme geschworen,
Gefällt mir die Welt.

Ich blick' in die Ferne,
Ich seh' in der Näh'
Den Mond und die Sterne,
Den Wald und das Reh.

So seh' ich in allen
Die ewige Zier,
Und wie mir's gefallen,
Gefall' ich auch mir.

Ihr glücklichen Augen,
Was je ihr gesehn,
Es sei, wie es wolle,
Es war doch so schön!

J. W. von Goethe

Magyar fordítása:

„A buta és a bölcs nem
ugyanazt a fát látja”
Blake Vilmos

Toronyőrdal

(Lünkeusz, a toronyőr)

Születtem látónak,
Nézni rendeltem;
Esküdtem toronynak,
Szép a Föld nekem.

Távolra pillantok,
Látom a közelt:
Holdat és csillagot,
Erdőt és őzet.

Így látok mindenben
Örökös szépet,
És tetszik ez nekem,
S én is evégett.

Szerencsés a szemem,
'Mit látott: nem holt;
Ahogy akar, legyen,
Végül is szép volt!

Suhl, 1997. december 7.

Unter den Sternen

Wer in der Sonne kämpft, ein Sohn der Erde,
Und feurig geißelt das Gespann der Pferde,
Wer brünstig ringt nach eines Zieles Ferne,
Von Staub umwölkt – wie glaubte der die Sterne?

Doch das Gespann erlahmt, die Pfade dunkeln,
Die ew'gen Lichter fangen an zu funkeln,
Die heiligen Gesetze werden sichtbar.
Das Kampfgeschrei verstummt. Der Tag ist richtbar.

Conrad Ferdinand Meyer

Magyar fordítása:

Az igazságosság tisztességesen a mindenség, tisztességtelenül a hatalom erejének viszonylagos elve

A csillagok alatt

A földnek egy fia harcol a napban,
S lovakat ostoroz mind lángolóbban.
Hévvel küzd oda, 'hol távol cél ragyog,
Porfelhőben – ő – hogyan hitt csillagot?

A fogat fárad, sötétül az ösvény,
Lassan szikrázni kezd az örökös fény,
Majd szent törvények lesznek láthatóak.
Harci dal némul. Kezelhető a nap.

Suhl, 1997. december 25.

Über die Heide

Über die Heide hallet mein Schritt;
Dumpf aus der Erde wandert es mit.

Herbst ist gekommen, Frühling ist weit –
Gab es denn einmal selige Zeit?

Brauende Nebel geistern umher;
Schwarz ist das Kraut und der Himmel so leer.

Wär' ich hier nur nicht gegangen im Mai,
Leben und Liebe – wie flog es vorbei!

Theodor Storm

Magyar fordítása:

Ki tudja miért kerüli el a tavasz az őszt?

A hangán át

A hangán át koppan a léptem,
Döng a föld és vándorol velem.

A tavasz távol – az ősz megjött;
Adott – ezúttal – boldog időt?

Gomolygó köd s fekete dudva
Kísért körül, és az ég oly puszta.

Csak májusban ne mentem volna bár!
Élet s szerelem hogy szállt – elmúlt már.

Égeraracsa, 1999. szeptember 26.

Wanderers Nachtlied 1

Der du von dem Himmel bist,
Alles Leid und Schmerzen stillest,
Den, der doppelt elend ist,
Doppelt mit Erquickung füllest.

Ach, ich bin des Treibens müde!
Was soll all der Schmerz und Lust?
Süßer Friede,
Komm, ach komm in meine Brust!

J. W. von Goethe

Magyar fordítás:

„S töprengé az Úr, milyen legyen az ő világa,
mely majd tökéletes és örökkévaló lesz vala”
A Mindenség Bibliája

A vándor éji dala
1

Az össz' kínt s vágyat, ha dúlt,
Mennyből csillapítsz csendesen;
S azt, 'ki mégoly nyomorult,
Felüdíted kétszeresen.

Jaj, a nagy sürgéstől végem!
Bú és kedv – mind hogy lehet?
Édes béke,
Jöjj, ó, jöjj s bird keblemet!

Kispest, 2008. május 26.

Wanderlied

An den Höhen, an den Wäldern,
An der blauen Ströme Zug,
An den Seen, an den Feldern
Führt vorbei mein Wanderflug,
Und an Dörfern und an Städtchen
Und an trauten Fensterlein,
D'raus sich lehnen holde Mädchen
In der Abendröthe Schein.

Freut euch, ihr an vollen Töpfen,
Festgebannt im engen Raum;
Wand'rer kosten, Wand'rer schöpfen
Von der Welt den schönsten Schaum;
Helden ward der Ruhm zum Lohne,
Reichen Geld und Gut und Feld,
Königen die goldne Krone,
Wanderern die ganze Welt.

Robert Hamerling

Magyar fordítása:

A nemkívánatos vendég talpa
alá útilaput kötnek

Vándordal

A magasban, az erdőkben,
Kék folyóknál – sodráson,
A tavaknál, a földeken
Vezet a vándorlásom;
Sok falvacskán s városkán át,
Meghitt ablakocskákon
Kihajlanak bájos lánykák,
Ha pírban ég az alkony.

Örüljetek cserepeken!
Mely szűk teret fog csak át;
Vándor kóstolja és vegye
A világ legszebb habját!
Dicsőség a hős jutalma,
Gazdagé pénz, jó s a zöld,
Királynak arany korona,
Vándoré az egész Föld.

Kispest, 2000. február 20.

Was eine Kindesseele

Was eine Kindesseele
Aus jedem Blick verspricht,
So reich ist doch an Hoffnung
Ein ganzer Frühling nicht!

Wie uns ein Weilchen kündet
Den Frühling schon im März,
So ward dein Kind ein Frühling
Für dich, o Mutterherz!

Es wird zur Rose werden,
In Zucht und Sittsamkeit,
Und dir erneu'n auf Erden
Die eig'ne Frühlingszeit.

Hoffmann v. Fallersleben

Magyar fordítása:

A legfőbb gondom:
a lélek, ha mondom

Amit egy gyermeklélek

Amit egy gyermeklélek
Igér: az mindig kincs,
Hisz oly' gazdag reményben
Egy egész tavasz nincs.

Ahogyan az ibolya
Hírt ad, s tavaszba hív,
Úgy lesz gyermeked tavasz
Neked, ó anyaszív.

Ez válik majd rózsává
Erkölcsben s illemben,
S a földön a tavaszod
Meg is újul menten.

Égeraracsa, 2000. október 22.

Was ist Liebe ?

Ich sprach zur Sonne: „Sprich, was ist die Liebe?”
Sie gab nicht Antwort, gab nur gold'nes Licht.
Ich sprach zur Blume: „Sprich, was ist die Liebe?”
Sie gab mir Düfte, doch Antwort nicht.

Ich sprach zum Ew'gen: „Sprich, was ist die Liebe?
Ist 's heil'ger Ernst? Ist 's süße Tändelei?”
Da gab mir Gott ein Weib, ein treues, liebes,
Und nimmer fragt' ich was die Liebe sei!

Emil Rittershaus

Magyar fordítása:

„A papucsférj az, akinek keveset szabad,
de amit szabad, azt muszáj”
Molnár Ferenc

Mi szerelem ?

Szóltam a naphoz: „Mondd, mi a szerelem?”
Csak aranyfényt adott, de választ – azt nem.
Szóltam virághoz: „Mondd, mi a szerelem?”
Illatokat adott, de választ – azt nem.

Szóltam a léthez: „Mondd, mi a szerelem?
Szent komolyság, édes enyelgés – nem?”
Szerető hitvest adott az Úr nekem,
S mi a szerelem! – sohasem kérdeztem.

Kispest, 2000. január 23.

Was tust du bei Regen ?

Hintern Ofen dich hocken,
Wo's warm ist und trocken,
Um Grillen zu fangen,
Vor Schnupfen zu bangen
Und Trübsinn zu schlukken,
Dich ängstlich zu ducken?

Oder willst du es wangen,
Mit dem Wind dich zu schlagen,
Dich entgegenzustemmen?
Laß den Schritt dir nicht hemmen,
Ich rate dir das:
Geh hinaus, werde naß!

Anneliese Pranner

Magyar fordítása:

„A tétlen kéz az ördög cimborája”
ismeretlen szerző

Mit tégy, ha esik ?

Jó neked kályha sutban,
'Hol száraz meleg van,
Hogy tücsköt fogj talán,
S aggódjál a náthán,
Vagy hogy nyelj komoran,
S lapulj csak aggódva?

Vagy akarsz merész lenni,
A széllel szembenézni,
Mint ellenszegülni kész?
Ha nem jön ki a lépés,
Javaslom, kedves:
Menj ki hát, légy nedves!

Kispest, 2002. december 10.

Wehmut

Ich kann wohl manchmal singen,
Als ob ich fröhlich sei,
Doch heimlich Tränen dringen,
Da wird das Herz mir frei.

So lassen Nachtigallen,
Spielt draußen Frühlingsluft,
Der Sehnsucht Lied erschallen
Aus ihres Käfigs Gruft.

Da lauschen alle Herzen,
Und alles ist erfreut,
Doch keiner fühlt die Schmerzen,
Im Lied das tiefe Leid.

Joseph Freiherr v. Eichendorff

Magyar fordítása:

„Ha rossz a kedvünk, vagy megázunk,
a legokosabb, ha teázunk”
népi mondóka

Bánat

Olykor jól énekelhetek,
Mint 'ki boldog – hiszem;
De titkon könnyek törnek,
'Míg szabad lesz szívem.

Így hagynak sok csalogányt,
'Mely tavasz-légben szól;
A vágydal zeng, 'mely harsány,
Ketrec-kriptájukból.

Az össz' szívben hangzik ez,
S örvendeztetve van;
Ám fájdalmat nem érez
Dalban – mély bánatban.

Kispest, 1999. december 4.

Weihnachtslied

Vom Himmel in die tiefsten Klüfte
Ein milder Stern herniederlacht;
Vom Tannnenwalde steigen Düfte
Und hauchen durch die Winterlüfte,
Und kerzenhelle wird die Nacht.

Mir ist das Herz so froh erschrocken,
Das ist die liebe Weihnachtzeit!
Ich höre fernher Kirchenglocken
Mich lieblich, heimatlich verlocken
In märchenstille Herrlichkeit.

Ein frommer Zauber hält mich wieder,
Anbetend, staunend muß ich steh'n,
Es sinkt auf meine Augenlieder
Ein goldner Kindertraum hernieder,
Ich fühl' 's, ein Wunder ist gescheh'n.

Theodor Storm

Magyar fordítása:

„Ádám, Éva-napi idő
megmutatja, hogy milyen jő' ”
paraszti regula

Karácsonyi dal

Az égből, 'melyen egy mély rés lett,
Lekacag halvány csillagfény;
Illatár teng-leng a fenyők felett,
Betöltve téli tájban teret,
S gyertyafényű lesz így az éj.

Oly élénk, félénk szívem maga,
Ez a szeretett karácsony!
Messziről harangokat hallva,
Engem bájjal, meghitten csalva,
A mesecsendben – pompázón.

Jámbor varázs kelt újra bennem,
Kérve, bámulva kell állnom;
Csukódva láttat, mindkét szemem,
Egy arany gyermekálmot velem;
Csoda történt – érzem, látom.

Kispest, 1998. december 25.

Weltlauf

Wohin das Auge dringt,
Ist Schuld und Leiden,
Und was der Zeitlauf bringt,
Ist Flieh'n und Scheiden.

Dazwischen hat der Traum
Von Glück und Liebe,
Nur noch so viel an Raum,
Daß er zerstiebe.

Hieronymus Lorm

Magyar fordítása:

„Én az álmot élet nélkül nem találom"
Csokonai

Világfolyás

Ahová a szem néz:
Bűn és fájdalom,
Szökés és költözés
Van a világon.

És közte álomban
Siker s szerelem;
Csak még oly sok űr van,
S elporlik csendben.

Kispest, 1999. november 9.

Wenn du willst im Menschenherzen

Wenn du willst im Menschenherzen
Alle Saiten rühren an,
Stimme du den Ton der Schmerzen,
Nicht den Klang der Freude an.

Mancher ist wohl, der erfahren
Hat auf Erden keine Lust,
Keiner, der nicht still bewahren
Wird ein Weh in seiner Brust.

Friedrich Rückert

Magyar fordítása:

„– Mindössze: több egy kis halommal
S néhány kis dallal kevesebb”
Jakab Ödön

Ha akarsz az emberszívekben

Hogyha akarsz a szívekben
Az össz' húron játszani,
A fájdalmat hangold egyre,
Ne az öröm csengjen ki.

Bárki jól van, 'ki megtudta:
Nincs a földön kedv itt, lenn,
Senki, 'ki nem óv titokban
Egy fájdalmat keblében.

Égeraracsa, 2000. október 4.

Wer bin ich

Laß mich nicht allein, denn es will Abend werden
und der Tag hat sich geneigt…
Sieh, wie über aller Erden
Dunkels Ahnung schon voll Schwermut schweigt…

Alle trachten nun nach ihren Herden,
deren Glut wie Atem sinkt und steigt — —
o du Brust, die sich zu mir geneigt,
bleibe mein; denn ich will Abend werden!

Bleib, und laß an dir mich inne bleiben
Lebensfeuers, wie es sinkt und steigt,
unbeirrt, so tief auch Weltnacht schweigt.

Sei mein Herd, der mir noch Heimat zeigt,
wann mein Menschentag sich schauernd neigt
und die Sonnen an die Himmel schreiben:
Wer Bin Ich.

Christian Morgenstern

Magyar fordítása:

„Azt becsüld, ami van!”
népi bölcsesség

Aki vagyok

Ne hagyj egyedül, amikor az este jön,
s elmúlt a nap teljesen…
Nézd! ahogy' körül a földön
búsan hallgat sötét sejtelem…

Mind' a tűzhelyükhöz igyekeznek,
’hol a hő lélekként fel- s leszáll —
ó, te kebel, 'mely hanyatlottál,
maradj velem, hogy este lehessek!

Maradj s hagyj benned! úgy maradok
élettűznek, ahogy' nő s csökken,
s világéj is hallgat oly mélyen.

Légy hazát mutató tűzhelyem,
ha embernapom eldől velem!
és az egekre írják a napok:
Ki Vagyok.

Égeraracsa, 2000. augusztus 4.

Wetterhahn

Wer hoch will steh´n wie ich,
Nimmt oft zum Muster mich;
Es gehe, wie es will,
Ich bin zu allem still,
Am hellen Tage blind,
Und dreh' mich nach dem Wind.

Johann Peter Hebel

Magyar fordítása:

Isten legyen velünk irgalmas:
túl sok vezetőnk lett szélkakas

Szélkakas

Aki áll, mint én, fenn,
Példát rólam vegyen;
Ha akar: menni fog,
Mindig csendben vagyok,
Fényben vakon – úgy ám!
S forgok a szél után.

Égeraracsa, 2005. szeptember 7.

Wieder im Vaterhause

Zartbeschwingte Jünglingsträume,
Seid ihr wieder mir genaht,
Seit die herzvertrauten Räume,
Seit die Heimath ich betrat?

Ihr umschwebt die heiße Stirne
Keusch und zagend, kühl und lind,
Wie von meines Hochlands Firne
Heilend grüßt der Morgenwind.

Fesseln fallen, – Ketten springen, –
Rings der Nebel weicht und reißt: –
Und befreit, auf Adlerschwingen,
Hoch zur Sonne schwebt der Geist.

Felix Dahn

Magyar fordítása:

„S ha el van oltva az éhség,
szomjúság és meggyógyul a test,
megszületik testünkben a béke”
Trócsányi Zoltán

Újra az apai házban

Zsengeszárnyú ifjú álmok,
Közeledjetek ismét!
'Hogy átléptem meghitt csarnok:
Szülőföldem küszöbét.

Égő homlokot belengve
Tisztán, lágyan s szelíden,
Mint felföldem jeges szele:
Gyógyít s köszönt hűvösen.

Bilincs lehull, – lánc elpattan, –
Köd hasad puhán körben: –
És sasszárnyon száll magasba,
Fel a naphoz, a szellem.

Égeraracsa, 2000. június 14.

Wiegenlied

Singet leise, leise, leise,
Singt ein flüsternd Wiegenlied,
Von dem Monde lernt die Weise,
Der so still am Himmel zieht.

Singt ein Lied so süß gelinde,
Wie die Quellen, auf den Kieseln,
Wie die Bienen um die Linde
Summen, murmeln, flüstern, rieseln.

Clemens Brentano

Magyar fordítása:

„Egyhangú volt, mint a koldusének”
régi mondás

Bölcsődal

Daloljatok halkan, szépen
Egy suttogó bölcsődalt!
Tanul bölcs a holdtól – égen:
Vonulása csendben tart.

A dal szóljon bájjal lágyan,
Mint források a kövön;
Mint méhek hárs körül szállva:
Súgón-búgón, zümmögőn.

Kispest, 1998. december 19.

Winter

In den jungen Tagen
Hatt' ich frischen Muth,
In der Sonne Strahlen
War ich stark und gut.

Liebe, Lebenswogen,
Sterne, Blumenlust!
Wie so stark die Sehnen!
Wie so reich die Brust!

Und es ist zeronnen,
Was ein Traum nur war;
Winter ist gekommen,
Bleichend mir das Haar.

Bin so alt geworden,
Alt und swach und blind,
Ach! verweht das Leben
Wie ein Nebelwind.

Adalbert v. Chamisso

Magyar fordítása:

„Elhull a virág, eliramlik az élet...”
Petőfi

Tél

Fiatal koromban
Frissen járt a szám,
Napsugárban álltam,
Erős voltam ám.

Életkedv szerelem,
Csillag, virág kell!
Izmok jó erőben,
Duzzadó kebel!

Mindez eltűnt mára,
Mint álom, csak múlt;
A tél eljött – sajna!
Hajam megfakult.

Öreg lettem – végleg,
Öreg, gyenge, vak;
Jaj! úgy fáj az élet,
S mint szél hasogat.

Kispest, 1998. december 17.

Winter

Geduldig ist die Wald,
Behutsamer der Schnee,
Am einsamsten das Reh.
Ich rufe. Was erschallt?
Der Widerhall macht Schritte.
Er kehrt zurück zu seinem Weh:
Das kommt heran wie leise Tritte.
Er findet mich in meiner Mitte.
Warum hab' ich den Wald gestört?
Vom Schnee ward nichts gehört.
Hat sich das Reh gescheut?
Wie mich das Rufen reut.

Theodor Däubler

Magyar fordítása:

„Mint a kék tél s a gyötrelem,
világos és könyörtelen”
József Attila

Tél

Őz áll magányosan,
Türelmes az erdő,
Óvatosan hó nő.
Kiáltok. Mint harsan?
Visszhang tesz lépéseket,
De fájdalmához visszajő' :
Itt-ott könnyedén lépeget,
S önmagamban talál engemet.
Az erdőt miért zavartam?
Mit sem hallok hóban.
Fél így az őz talán?
Engem' a sikoly bán.

Égeraracsa, 2000. augusztus 10.

Winternacht

1

Vor Kälte ist die Luft erstarrt.
Es kracht der Schnee von meinen Tritten,
Es dampft mein Hauch, es klirrt mein Bart;
Nur fort, nur immer fortgeschritten!

Wie feierlich die Gegend schweigt!
Der Mond bescheint die alte Fichten,
Die, sehnsuchtsvoll zum Tod geneigt,
Den Zweig zurück zur Erde richten.

Frost! friere mir ins Herz hinein,
Tief in das heißbewegte, wilde!
Daß einmal Ruh' mag drinnen sein,
Wie hier im nächtlichen Gefilde!

Nikolaus Lenau

Magyar fordítása:

„Decemberi vacogás, korai tavaszodás”
paraszti regula

Téli éj

1

Dermed a táj a hidegtől.
Ropog a hó a léptem alatt,
Szakáll csörög, a szám gőzöl;
Csak előre, csak mindig haladj!

A néma táj mily ünnepi!
Vén lucfenyőkre holdfény a múlt;
Halálvággyal vannak teli,
Mint az az ág, 'mely földre hullt.

Fagy! Hass mélyre a szívemben,
A vad lüktetés hogy megállna!
Úgy egyszer csend borulna benn,
Mint itt erre az éji tájra.

Suhl, 1997. december 16.

Winternacht
2

Dort heult im tiefen Waldesraum
Ein Wolf; – wie 's Kind aufweckt die Mutter,
Schreit er die Nacht aus ihrem Traum
Und heischt von ihr sein blutig Futter.

Nun brausen über Schnee und Eis
Die Winde fort mit tollem Jagen,
Als wollten sie sich rennen heiß:
Wach auf, o Herz, zu wildem Klagen!

Laß deine Toten aufersteh'n
Und deiner Qualen dunkle Horden!
Und laß sie mit den Stürmen geh'n,
Dem rauhen Spielgesind' aus Norden!

Nikolaus Lenau

Magyar fordítása:

Az éhezőnek is van vágya

Téli éj
2

Farkas üvölt erdő-mélyen,
– Mint a gyermek, 'ki anyát felkelt –
Éjt ordít álmából – éppen,
S elvár attól véres eledelt.

Viharzik most havon s jégen
A szél, és veszett hajszára hív,
– 'Míg futni akar hevesen – :
„Bősz jajgatással kelj fel – ó szív!”

„Hagyd halottaid s kínodat
Feltámasztani sötét horda!
S viharokkal menni hagyjad
Északi csürhének! mert durva.”

Kispest, 1999. december 26.

Winters Abschied

(mit Musikbegleitung)

Winter ade!
Scheiden tut weh.
Aber dein Scheiden macht,
Daß jetzt mein Herze lacht.
Winter ade!
Scheiden tut weh.

Winter ade!
Scheiden tut weh.
Gerne vergess' ich dein,
Kannst immer ferne sein.
Winter ade!
Scheiden tut weh.

Winter ade!
Scheiden tut weh.
Gehst du nicht bald nach Haus,
Lacht' dich der Kuckuck aus,
Winter, ade!
Scheiden tut weh.

Volkslied

Magyar fordítása:

Tavasszal a tél is olvatag

Télbúcsúztató

(megzenésítve)

Pá, téli táj!
A válás fáj.
Válásod azt teszi,
Hogy szívem neveti.
Pá, téli táj!
A válás fáj.

Pá, téli táj!
A válás fáj.
Felejtlek örömest,
Tarts távolt, ne légy rest!
Pá, téli táj!
A válás fáj.

Pá, téli táj!
A válás fáj.
Ha maradsz, meglehet,
A kakukk kinevet.
Pá, téli táj!
A válás fáj.

népdal

Égeraracsa, 1997. július 12.

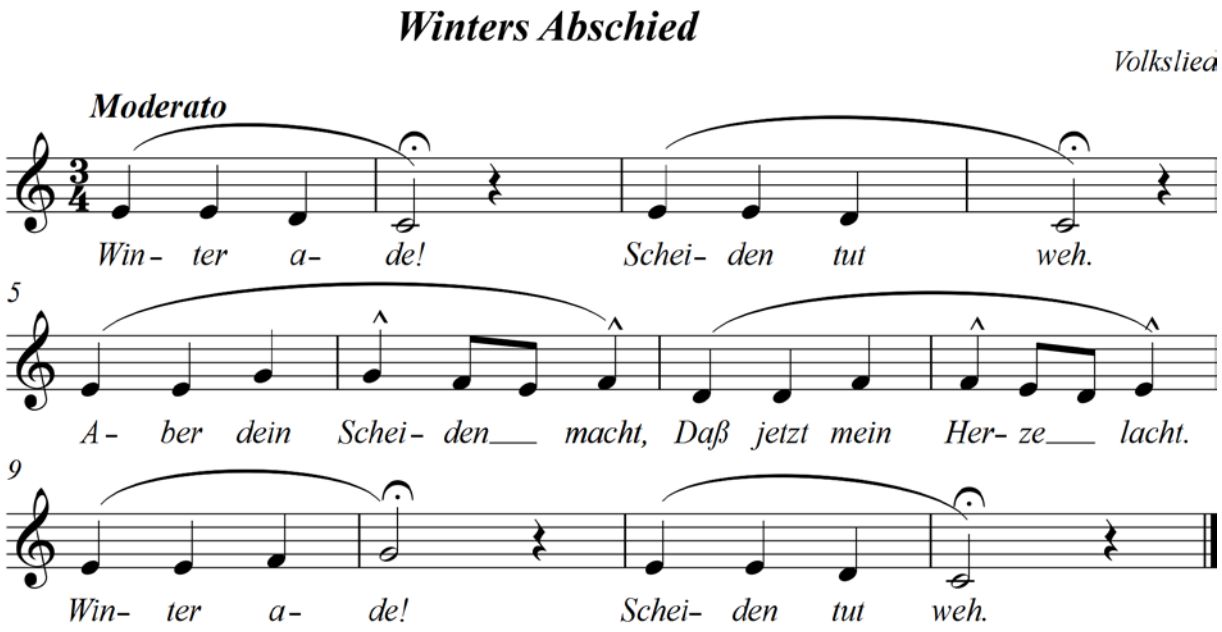

Winters Abschied

Winter ade!
Scheiden tut weh.
Aber dein Scheiden macht,
Daß jetzt mein Herze lacht.
Winter ade!
Scheiden tut weh.

Winter ade!
Scheiden tut weh.
Gerne vergess' ich dein,
Kannst immer ferne sein.
Winter ade!
Scheiden tut weh.

Winter ade!
Scheiden tut weh.
Gehst du nicht bald nach Haus,
Lacht' dich der Kuckuck aus,
Winter, ade!
Scheiden tut weh.

Volkslied

Winterwald

Winterwald im Sonnenglanze,
reich an Silber und Demanten,
die an jeden Zweige blitzen,
die auf jeder Knospe brannten!

Rings ein Glimmern und ein Glühen,
gleich als wollten eitle Zwerge
einmal zum Verwundern zeigen
all den Reichtum ihrer Berge,

all den Hort geheimer Schätze,
die sie rastlos schurften, scharrten:
Winterwald im Sonnenglanze,
schöner als ein Frühlingsgarten.

Winterwald, wie still und einsam!
Nur des Würgers schrille Klage,
nur des Spechts eintönig Pochen
und ein Schreiten fern im Hage.

Friedrich Wilhelm Weber

Magyar fordítása:

Télen a csönd is úgy megkeményedik,
mint a jó sokáig főzött szilvalekvár

Téli erdő

Napfényben a téli erdő
dús ezüstben és gyémántban;
minden gally most oly tündöklő,
s minden rügyön ragyogás van!

Körben izzás, merő pompa,
'mit akartak öntelt törpék,
hogy ejtsen majd bámulatba
a hegyükben rejlő bőség.

Titkos kincstár minden kincse,
'mit gyűjtöttek és feltártak:
téli erdő a napfényben
tavasz-kertnél szebbé válhat!

Csend van, magány téli erdőn,
csak a sólyom jajgat messze,
csak a harkály kopog zörgőn;
s lépés távol a berekben.

Kispest, 1998. január 1.

Wo zu finden ?

Wenn ein Liebes dir der Tod
Aus den Augen fortgerückt,
Such es nicht im Morgenroth,
Nicht im Stern, der Abends blickt.

Such es nirgends früh und spät,
Als im Herzen immerfort;
Was man so geliebet, geht
Nimmermehr aus diesem Ort.

Justinus Kerner

Magyar fordítása:

„Két jó ember van: az egyik már meghalt,
a másik még meg sem született”
népi bölcsesség

Hol található ?

A halál, ha kedvesed
Szeméből már eloson,
Hajnalban ne keressed,
S estékben se csillagon.

Sehol későn és korán,
Szívben se nézd azt soha;
Bármit is szerettünk, ám
Vissza nem tér már oda.

Égeraracsa, 2005. november 30.

Wunsch

Du sollst in Glück, du sollst in Glanz
Durch 's Leben geh'n:
Mich aber lass' in Dunkel ganz,
Zur Seite steh'n:
Wann dir durch 's Haar sich schimmernd weiß
Die Myrthe flicht –
Wirf auf mein Grab ein Lorbeer-Reis –
Vergiß das nicht!

Felix Dahn

Magyar fordítása:

„…oldja a lágy kérés
oldja a kőszívet is"
Tibullus

Óhaj

Járj a fényben, szerencsében:
Élted ragyogjon!
Ámde engem hagyj sötétben:
Másik oldalon!
Ha fehéren csillog hajad,
Mert mirtusz köti –
A síromra babér-ágat
Ne felejts dobni!

Kispest, 2000. április 9.

Zum Schluß

In ihm war 's begonnen,
Der Monde und Sonnen
An blauen Gezelten
des Himmels bewegt.
Du Vater, du rathe!
Du lenke und wende!
Herr, dir in die Hände
Sei Anfang und Ende,
Sei alles gelegt!

Eduard Mörike

Magyar fordítása:

„A természet az Isten, s az
ember a természet képmása”
Reviczky Gyula

Végül

Elkezdve benne volt
A napok és a hold,
Kéklőn a mennybolt,
S rajta, 'mi mozgó.
Te Atya, akarj még!
Vezess és fordulj Ég!
Kezedben – Istenség –
Legyen a Kezdet s Vég!
S mind legyen így jó!

Kispest, 1999. november 12.

Zwei Wandrer

Ein Stummer zieht durch die Lande,
Gott hat ihm ein Wort vertraut,
Das kann er nicht ergründen,
Nur einen darf er 's verkünden,
Den er noch nicht geschaut.

Ein Tauber zieht durch die Lande,
Gott selber hieß ihn geh'n,
Den hat er das Ohr verriegelt,
Und jenem die Lippe versiegelt,
Bis sie einander sehen.

Dann wird der Stumme reden,
Der Taube vermimmt das Wort,
Er wird sie gleich entziffern,
Die dunkeln göttlichen Chiffern,
Dann zieh'n sie gen Morgen fort.

Daß sich die beiden finden,
Ihr Menschen, betet viel.
Wenn, die jetzt einsam wandern,
Treffen, einer den andern,
Ist alle Welt am Ziel.

Friedrich Hebbel

Magyar fordítása:

„Ó, hosszú az út, és rövid az élet…”
Petrarca

Két vándor

Egy néma vonul a tájon,
Az Úr egy szót rábízott.
Ámde ő sem sejthet mindent;
Csak az tudja, hogy mit jelent,
Akit még nem láthatott.

Egy süket vonul a tájon,
Az Úr kéri: – menj bízvást!
Bár neki a fülét zárta,
S pecsételt a másik szája;
'Míg meg nem látják egymást.

Akkor beszél majd a néma,
S nyílik süket értelme.
Mindjárt mindent megértenek:
Mik az égi üzenetek;
S rögvest mennek Keletre.

Hagy leljék meg ketten egymást,
Kérd sokszor, embertestvér!
Hogy – 'ki vonul egymagában –
Rátaláljon az egymásra:
Úgy a világ célba ér.

Kispest, 2008. december 10.

Tartalomjegyzék

(német nyelvterület)

1995

Der Tannenbaum
Das Fräulein am Meere

1996

Ein Gleiches (Wanderers Nachtlied 2)
Lyrisches Intermezzo 48
Glaubst du 's nicht?

1997

Ostern
Es gibt so wunderweiße…
Winters Abschied
Liedchen aus alter Zeit
Geheimnis
Punschlied
Die Zeit geht nicht
Türmerlied
Keine Wolke stillehält
Traumbilder 1
Abendständchen
Frauen-Liebe und… 1
Frühlingsglaube
Septembermorgen
Nachts
Winternacht 1
Dämmerstunde
Lenzfahrt
Die Frage bleibt
Manche Nacht
Nacht am Fluße
Unter der Sternen
Im Nebel

1998

Winterwald
Die Gäste der Buche
Die Heimkehr 2
Lied des Fischerknaben
Die Heideschenke
Die Heimkehr 47
Abschied
Lyrisches Intermezzo 39
Ein Schilflied
Bitte
Die Liebe hat gelogen
Mein Herz
Schweigen
Mein Leben
Schauder
Frühlingsbotschaft
Spruch
Herbstbild
Das Angenehme dieser Welt
Abend
Die Luft so schwer
Die Stadt
Das verlassene Mägdlein
September
Winter (Chamisso)
Mittag
Wiegenlied
Herbstag
Weihnachtslied
Fisches Nachtgesang
Novembertag

1999

Frühlingslob
In der Trauer
Mondnacht
Heimat
Ich und du
Sympathie
Mittagstille
Mailied
Ist das alles?
Marienlied
Über die Heide
Der Alpenhirt
Weltlauf
Frauen-Liebe und… 2
Zum Schluß
Die Heimkehr 63
Wehmut
Lied des Harfenmädchens
Winternacht 2
Herbstlied

2000

Frauen-Liebe und… 3
Was ist Liebe?
Der Wanderbursch
In der Stille der Nacht
Ein Sonnenblick
Wanderlied
Lieder 1
Lyrisches Intermezzo 1
Frauen-Liebe und… 4
Aus der Kindheit
Gebrochnes Herz
Wunsch
Das Osterei
Ich nehm' es leicht
Wieder im Vaterhause
Lyrisches Intermezzo 4
Bergeinsamkeit
O, Wandern, Wandern!
Heimweh
Abendstille
Der Bauer und sein Kind
Wer bin ich
Winter (Däubler)
Lieder 8
Nicht betteln, nicht bitten!
Die Heimkehr 25
Herbstgefühl
Die Mausefalle
Die Heimkehr 1
In einem verlassenen…
Lieder 3
Der Hahn
Wenn du willst im…
Den Vogel schau'
Lieder 4
Geflüster bei Nacht
Lyrisches Intermezzo 15
Was eine Kindesseele
Frauen-Liebe und… 5
Die Pappeln
Die Heimkehr 69
Das Schneeglöckchen
Im April
Lyrisches Intermezzo 30
Das Jausenbrot

Trost
O weh des Scheidens
Die Heimkehr 4
Hörst du, wie die Brunnen…
Gleichnis
Frühlingsahnung
In der Frühe
Die Heimkehr 11

2001

Der Wanderer
Der junge Schiffer
Lyrisches Intermezzo 21

2002

Die Heimkehr 87
Der Tag an dem die Sonne…
Was tust du bei Regen?
Der Vögel Abschied
Heimweg

2003

Heimkehr
Nachtfrieden
Lyrisches Intermezzo 49
Etwas wünschen
Juli

2004

Lyrisches Intermezzo 36
Lyrisches Intermezzo 45
Die Meerestille

2005

Julikinder
Heidebilder II
Röschen auf der Heide
Der Lattenzaun
Wetterhahn
Des Wortes Gewalt
Der Panther
Das Huhn
Wo zu finden?
Ritornell vor dem…
Die Nik(olaus) maus
Schlussstück

2006

Das Flötenspiel
Lyrisches Intermezzo 5
Lyrisches Intermezzo 7
Die Heimhehr 10

2007

Im Walde
Romanzen II

2008

Lyrisches Intermezzo 33
Wanderers Nachtlied 1
Nähe des Geliebten
Zwei Wandrer

2012

Sonderbare Sachen